

Ne oldu bu sosyalist ülkelere?

Onlar G8, biz ise 6 milyarız, F. Levent Şensever
Öğrenciler ve işçi sınıfı, Chris Harman
Bir Türk galaksiye bedeldir, Zeynep Çalışkan
Kadın ve şiddet, Gülay Yaşar
Bıçak sırtındaki ülke: Lübnan, Hizbullah önderliği ile röportaj
Küba'da hanedanlığın devamı, Mike Gonzales
Annee, pırasa balık çıktı, Gökşen Şahin

sosyalist işçi

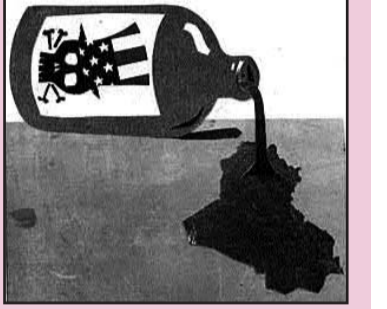
www.sosyalistisci.org

SAYI: 265

16 Aralık 2006

1.50 YTL

● Sağlıkta yıkım geliyor ● Sağlık ocakları, medikolar kapatılıyor ● Eğitim özelleşip paralı oluyor ● Yoksulluk ve açlık hızla artıyor



BUSH IRAK'A DAHA ÇOK ASKER GÖNDERİYOR

Irak Çalışma Grubu'nun raporu açıklandı. Rapor ABD'nin ne kadar kötü durumda olduğunu gösteriyor ama ABD Başkanı George Bush Irak'a yeni asker gönderiyor.

sayfa: 5

DURDURABİLİRİZ DEĞİŞTİREBİLİRİZ

Çalışanlar, emekçiler çok ağır ve çok kapsamlı bir saldırı altında. Her taraftan sıkıştırılıyorlar.

Eğitim adım adım paralı oluyor ve giderek daha pahalı hale geliyor.

1 Ocak'tan itibaren sağlıkta yıkım programı uygulanmaya başlanacak. Parasız sağlık hizmeti kalmayacak.

Sağlık ocakları ve medikolar kapanıyor.

Sağlık hizmetlerinden paran kadar yararlanacaksınız.

Emeklilik mezara gömülecek. Emeklilik yaşı artıyor. Daha çok prim ödenecek. Emekli maaşları azalıyor.

Türkiye'de her 3 kişiden birisi yoksul. 1 milyondan fazla insan ise aç. Asgari ücret tam bir maskaralık.

Ekonominin düzeldiğine ilişkin bütün söyleme rağmen işsizlik artıyor.

Bütün bunlara karşılık zenginler giderek daha da zengin hale geliyor.

Zenginle yoksul arasındaki fark gün be gün artıyor. Emekçiden kesilen zenginlerin cebine gidiyor.

Türkiye'nin milli geliri artıyor. Ama emekçilerin geliri artmıyor. Demek ki artış sadece zenginler için.

Türkiye'nin artık 21 tane dolar milyarderi var.

Bu adaletsizliği durdurmak mümkün.

Nasıl? Örgütlenerek, mücadele ederek. Başka yolu yok.



Lübnan

HAVADA DEVRİM KOKUSU VAR

İşgal altındaki Lübnan'da Hizbullah taraftarlarının başlattığı direniş giderek genişliyor.

Hizbullah lideri Nasrallah "Kendisine ait demokratik kuralları, özgünlüğü ve çeşitliliği olan Lübnan, tek bir grup ya da tek bir koalisyon tarafından yönetilemez" diyor.

sayfa: 6-7

Kıbrıs, Kıbrıs halkınıdır

Kıbrıs üzerine gene kıyamet kopuyor. Kıbrıs üzerinde devlet politikalarından bahsediliyor. Birileri "bana

sorulmadı" diyor, kimileri "benim orada 40 bin askerim var" diyor.

Kimi solcular bile "kimin limanını kime veriyorsunuz" diyebiliyor.

Ama kimse Kıbrıs halklarının ne düşündüğünü, ne istediğini önemsemiyor.

Kıbrıs'ta yaşayan, Türkçe konuşan halk Annan Planı denen plana onay verirken

çok açık bir tutum göstermiş, milliyetçileri ağır bir yenilgiye uğratmıştı.

Şimdi onların iradesi yokmuş gibi Kıbrıs üzerinde konuşmak Kıbrıs halklarının iradesini ayaklar altına almaktır.

Kıbrıs'ta çözüm adadan bütün yabancı askerlerin çekilmesidir.

Sayfa: 2



Pinochet'in ölümünü Şili halkı sokaklara çıkarak kutladı.

KİM NE DEDİ?

66

"2015 yılında Kyoto anlaşmasını imzamayı düşünüyörüz."

Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe. (Kyoto Anlaşması'nın 2012 yılına kadar süresi var.)

"Kimin limanını kime satıyorlar"

TKP'nin günlük internet sitesi SOL (AKP'nin Kıbrıs önerisi üzerine)

"Siyaset insanı eğitir. Siyaset yapmayan eksik kalır. Terbiye eder diyeceğim de, yanlış anlaşılır diye diyemiyorum. Sayın Sezer ile ilgili söylemiyorum. Sezer ve onun gibiler mutlaka siyasete girsinler."

Meclis Başkanı Bülent Arınç, CHP'nin Sezer'i siyasete davet etmesi üzerine

"Sayın Pamuk yaşadığınız kenti Dostoyevski'nin St Petersburg'u, Joyce'un Dublin'i ve Proust'un Paris'i gibi vazgeçilmez bir edebiyat toprağı kıldınız."

Orhan Pamuk'un ödülünü alırken İsveç Akademisi genel sekreteri Horace Engdahl'ın konuşmasından

”

2 milyon

Her sene 2 milyon çocuk içmek için temiz su bulamadığı için ishalden ölüyor.

2 milyon çocuğun su sorununu çözmek için 10 milyar dolar gerekiyor.

ABD, Irak savaşında 5 günde 10 milyar dolar harcıyor.

sosyalist işçi'ye internet üzerinden ulaşmak için:
www.sosyalistisci.org

hertürlü yazışma için:
sosyalistisci@gmail.com

Kıbrıs

Taniyın kurtulun

Dünyada Kıbrıs Cumhuriyeti'ni, yani Türk medyasının ve resmi kurumlarının söylemi ile Güney Kıbrıs'ı tanımayan tek ülke Türkiye. Aslında bütün iddialara ve mangalda kül bırakmayan tutumlara rağmen Türkiye bir dizi alanda Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanıyor. Örneğin Avrupa spor karşılaşmalarında Türkiye bütün diğer ülkelerin tanıdığı Kıbrıs adası üzerindeki tek devlet olan Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanıyor. Bu ülkenin takımları ile maçlar yapıyor. Ama iş bir düzeydeki diplomasiye gelince birden Kıbrıs Cumhuriyeti "Güney Kıbrıs" a dönüşüyor.

Son olarak Avrupa Birliği'nin görüşmeleri bazı alanlarda dondurma kararı AKP hükümetinin küçük bir taviz vermesine yol açtı.

AKP'nin bu tavizi birdenbire büyük bir gürültünün kopmasına neden oldu.

Genelkurmay, Cumhurbaşkanı ve tabii ki onlarla birlikte CHP ve MHP, AKP'yi yerden yere vurmaya başladılar.

Aslında tartışma AKP'nin tavizinin ne olduğu ve ne olması gerektiği üzerine değil. Tartışma "bize haber vermedi" diye yapıyor.

Sezer ve General **Büyükanıt** "bize haber verilmedi" derken hükümet "verildi" diyor. Tayyip ise sonunda "her işi köşke mi soracağız?" dedi.

Kıbrıs Cumhuriyeti'ne bir liman ve bir havaalanının açılması önerisi aslında Kıbrıs Cumhuriyeti'ni ve Yunanistan'ı hiç tatmin etmiyor ama "Yurtsever, vatansever, milliyetçi" blok ayaklarda. Bu bloğun en açık sözlüsü olan MHP Genel Başkanı "Ülkenin haysiyeti pazarlık masasında" diyor. DSP Genel Başkanı ise "Bu öneri devletin resmi politikalarına ters" derken CHP Genel Başkanı **Baykal** ise önce "Ben değerlendirmemi Genelkurmay Başkanı'nın değerlendirmesini bilmeden yaptım" diyerek kendisinin Genelkurmay



Başkanı'nın kuklası olmadığını anlatmaya çalışarak söze başlıyor ve "Kıbrıs'ı bunlar devletten kaçırmıyorlar" diyor.

Yurtsever, vatansever, milliyetçi cephenin en yeni ve üstü kapalı konuşan unsuru TKP ise "AKP şimdi de satıyoruz, alın" diyor. "Kimin limanı kime satılıyor" diyor.

Yurtsever, vatansever, milliyetçi cephe Kıbrıs'ın kuzeyini aslında Türkiye'nin bir parçası olarak görüyor ve Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanımayı ise bu parçanın elden gitmesi, yani "vatan toprağının satılması" olarak algılıyor. Hepsini birden "şimdi limanları verirsek yarın oradaki askerlerin çekilmesi de istenir" diyor.

Gerçekten de Türk askerleri Afganistan ve Lübnan'ın yanı sıra Kıbrıs'tan da çekilmelidir.

Genelkurmay Başkanı **Büyükanıt** ise kendisinin orada askerleri olduğunu söylüyor. Yani orduyu kendi malı olarak görüyor. Bir türlü kendisinin bir memur, hükümetin dedik-

lerini yapmakla görevli bir memur olduğunu kabul etmiyor.

Genelkurmay Başkanı aslında bir gece kimseye haber vermeden darbe yapan bir gelenekten geldiği için kendisine haber verilmemesini anlayabilmeli ama kendisini Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün kurumlarından üstün gördüğü için de söylenip duruyor.

Bir de AKP önerisini ABD'nin desteklediğini bu nedenle AKP önerisine karşı çıkmak gerektiğini, çünkü bunun emperyalist oyunun bir parçası olduğunu savunanlar var. Aynı zamanda "kimin limanını kime satıyoruz" diyen bu kesim milliyetçiliğini böylece anti Amerikan bir zemine oturttuğunu düşünüyor. Ama bu çok fazla bir zorlama ve bu nedenle epeyce komik.

Kıbrıs'ta çözüm ne?

Kıbrıs 40 yıldır sık sık Türkiye gündeminin merkezine oturur. Askeri darbe günleri ise Kıbrıs

sorunu pek hatırlanmaz. Ne vakit ortada bir kriz varsa Kıbrıs birden önem kazanır.

Kıbrıs, çoğunluğu Rum, azınlığı Türk olan bir ada. Türk ordusu Ecevit'in emri ile bu adanın yarısını işgal edinceye kadar da birleşik ve bağımsız bir ülkedydi.

Bu adada çıkan her etnik sorun esas olarak Türk ve Yunan egemen sınıfların tahriki ile çıkıyordu. Her iki egemen sınıf da Kıbrıs'ı kendi ülkelerindeki krizleri çözmek için kullanıyorlardı.

Kıbrıs'ın Türk ordusu tarafından işgal edilmesinden sonra ada fiilen ikiye bölündü. Kurulan **Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti**'ni adanın yarısını işgal altında tutan Türkiye'den başka hiçbir ülke tanımıyor.

Kıbrıs Cumhuriyeti şimdi AB üyesi. Artık Türk egemenlerinin katılmak için can attığı AB'ye girebilmek **Kıbrıs Cumhuriyeti**'ni tanıtmaktan geçiyor. Bunu Türkiye'de herkes biliyor ama ada hala iç çelişiklerle kullanılan bir piyon durumunda.

Kıbrıs'ta çözümün bir tek adımı var: Türkiye'nin Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanınması. Buna kimleri "ver kurtul" politikası diyorlar ve "kimin adasını kime satıyorsun" diye şiddetle karşı çıkıyorlar.

Ancak, Türkiye AB'ye girecek olsa da olmasa da tek gerçekçi çözüm budur. Gerisi Kıbrıs halklarının kendi kaderlerini kendilerinin tayini meselesidir. Nasıl bir çözüm bulacaklarına kendileri karar verirler.

Kıbrıs Türk halkı son seçimlerde Türkiye'den gelen bütün yurtsever, vatansever, milliyetçi baskılara rağmen bu cephenin mümtaz ismi ve şimdilerde faşist **Yeni Çağ** gazetesi yazarı olan **Rauf Denktaş**'ı hezimete uğrattı.

İkinci adım ise adadaki Kıbrıslı olmayan askerlerin çekilmesidir. Bu iki adım tamamlandığında Kıbrıs Türkiye'nin gündeminden düşecektir.

Cumhurbaşkanı kim olmalı?

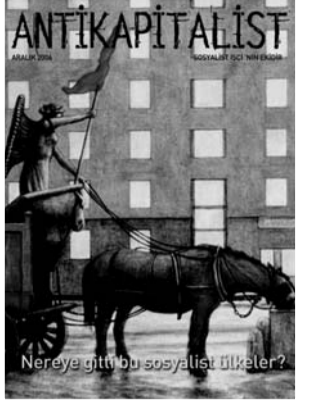
Kıbrıs etrafında kopan gürültü aslında herkesin kabul ettiği gibi Kemalistlerle AKP arasındaki mücadelenin yeni bir yansıması. AKP hükümeti, ABD'nin ve TÜSİAD'ın da desteği ile Avrupa Birliği'nin tutumuna karşı bir adım atmaya çalıştı ve bir duvarla karşılaştı.

Kemalistlerle AKP arasındaki mücadelede en önemli konulardan birisi de Cumhurbaşkanlığı. Köşke bir AKP'li mi çıkacak yoksa bir Kemalist mi? Kemal blok bir

AKP'nin cumhurbaşkanı seçilmesini ne pahasına olursa olsun engellemeye çalışıyorlar. AKP bakalım bu basınca ne kadar dayanabilecek. Ama pratik

politikacılar oldukları düşünülürse usta bir manevra ile Kemalistleri şap gibi ortada bırakmaları en büyük olasılık.

Sosyalistler cumhurbaşkanının halk oylaması ile seçilmesini önerirler. O vakit akla kara ortaya çıkar. Bugün görünen o ki eğer cumhurbaşkanı halk oylaması ile seçilirse kazanacak olan AKP'nin adayı olur. Kemalistlerin bunu biliyorlar ama onlar halkın istediğini değil, kendilerinin emrettiğini köşkte görmek istiyorlar.



Aralık 2006

Kaldırımları değil, yolları kullanacağız
Şenol Karakaş

Ne oldu bu sosyalist ülkelere?
Doğan Tarkan

Onlar G8, biz ise 6 milyar
F. Levent Şensever

Öğrenciler ve işçi sınıfı
Chris Harman

Bir Türk galaksiye bedeldir
Zeynep Çalışkan

Kadın ve şiddet
Gülşah Yaşar

Bıçak sırtındaki ülke: Lübnan
Arife Köse ve Meral Candan

Yalanlar ve gerçekler
Dr. Erkan Kapaklı

Küba'da hanedanlığın devamı
Mike Gonzales

Endonezya'da yeni sol girişim
Viren Swami

Gemayel suikasti bahane olmamalı
Simon Asaf

Petrol
Cengiz Alğan

Anneee, pırasa balık çıktı
Gökşen Şahin

Cinsiyet, sınıf ve sosyalizm
Damla Çimen

2007'de başka bir dünya için
Irmak Özınanır

Antikapitalist Sosyalist İşçi'nin aylık ekidir

Satıcınızdan isteyin

sosyalist işçi

Askere susmak düşer

Genelkurmay Başkanı "Ben de diyorum ki, resmi görüşümüz alınmadı" demiş. "Alınsaydı cevabınız ne olurdu?" sorusuna da "Hükümetin yaptığının tam tersi olurdu" cevabını vermiş. Ardından da "Elbette bu, hükümetin kararı. Siz sordunuz, biz de sadece Türk Silahlı Kuvvetleri'nin görüşünü bildiriyoruz. Türkiye'yi yöneten kişi ben değilim. Devletin politikasını ben tayin etmiyorum. Ben sadece Silahlı Kuvvetler'i temsil ediyorum ve onun görüşünü açık bir dille ifade ediyorum" demiş.

Ha şunu bileydin! "Bu, hükümetin kararı". Silahlı Kuvvetler'e ise, susmak ve seçilmiş hükümetin verdiği emirleri ses çıkarmadan yerine getirmek düşer. Hükümet, Silahlı Kuvvetler'in uzmanlık alanına giren bir konuda onlara danışmak ihtiyacı duyarsa danışır, duymazsa danışmaz, Silahlı Kuvvetler'e de danışılan konuda görüş bildirmek, danışılmadığında ise susmak düşer.

Muhalefet partileri ise, her konuda görüş bildirmek, gerektiğinde muhalefet etmekle görevlidir elbet. Deniz Baykal da muhalefet etmiş zaten. Ama niye etmiş? Ederken konunun hangi yönlerini vurgulamış? Ülkenin sorumlu isimlerine Başbakan'ın "küstahlık yaptığını" vurgulamış. Hangi sorumlu isimler? Başta Genelkurmay Başkanı tabii. "Genelkurmay Başkanı, 'Ben televizyondan öğrendim' diyor" diye hop oturup hop kalkmış Baykal. Dahası, AB'ye yapılan önerinin "Türkiye'nin önerisi olmadığı ortaya çıktı" demiş. Niye değil? Genelkurmay Başkanı öneriye katılmadığı için elbet. Peki, seçilmemiş Genelkurmay Başkanı seçilmiş Başbakan'a danışmadan bir laf ettiğinde Baykal'ın küplere bindiğini gören var mı?

"Artık bu teklifi yazılı da veremez, limanı da açamaz" demiş Baykal. Yani Genelkurmay Başkanı'nın dellennesi sonucunda, seçilmiş bir hükümet istediği siyasetleri uygulayamazsa Baykal sevinecek. Olacak şey değil ama, kendisi iktidara gelirse, Baykal her konuda önce kime danışacaktır sizce: Genelkurmay Başkanı'na mı, kendisini seçenlere mi?

Bütün bu meselede siyasi açıdan önemli olan ne AB, ne Kıbrıs, ne de limanlar. Önemli olan, son dört yıldır hemen her konuda olduğu gibi, Kemalist devletin tüm güçlerince halkın seçtiği hükümete saldırılıyor olması. Her konuda sahte bir laik-şeriatçı cepheleşmesi yaratılmaya çalışılması. Ve daha da önemli olan, sosyal demokrasinin ve onun da solundaki solun bu numarayı büyük ölçüde yutması. Yuttuğu için de laiklik bayrağı altında devlet güçleriyle, milliyetçilerle, demokrasi düşmanlarıyla aynı safta yer alması.

Hükümetin yanında durmak gerekmez; ama demokrasiden yana tutum almak gerekir.

Avrupa Birliği taş mı koyuyor?

Doğan TARKAN

Önce borsa sallandı. AB Türkiye ile 8 konuda görüşmeleri keseceğini söylemişti. Sonra borsa fırladı. AKP hükümeti iki limanın açılacağını şartlı olarak AB'ye ilettiler. Borsa sonra gene düştü. Bu defa Genel Kurmay Başkanı ve Cumhurbaşkanı bizim bu öneriden haberimiz yok. Bu devlet politikası değildir demişlerdi. Başbakan Erdoğan ise "size mi soracağız" demişti. Türkiye'de borsa inip çıkarken Avrupa Birliği Dış İşleri Bakanları toplanarak Türkiye ile görüşmelerin 8 başlık altında durdurulmasını onayladı. Böylece AB ile ilişkilerde ciddi bir takılma, duruklama başladı.

Dış İşleri Bakanları'nın bu kararının ardından Başta Alman Şansölyesi Angela Merkel olmak üzere karardan duydukları memnuniyeti ve hatta yeterliliğini açıkladılar.

Bir süredir Avrupa ülkelerinin bir kısım yöneticileri Türkiye'nin AB'ye katılmasına karşı. Bunu açıkça ifade ediyorlar. Türkiye'nin bütün haklara sahip olmayan "ayrıcıklı bir ortak" olmasını istiyorlar.

Bir kısım AB ülkesi yöneticisi ise bu fikre katılmıyor ve her tikanıklıkta Türkiye'nin önünü açmaya çalışıyorlar. Türkiye'nin bütün dünyanın tanıdığı ve AB'nin üyelerinden birisi olan Kıbrıs'ı tanınamaması ve bütün dünyanın tanımadığı KKTC'yi tanıması bu ülkeler için bir sorun oluşturuyor. Türkiye'nin önünü açmakta zorlanıyorlar.

Aynı biçimde Türkiye'yi Avrupa Birliği'nde istemeyenler 301'inci maddenin anti demokratikliğini öne sürerek gürültü kopardıklarında gene Türkiye'nin önünü açmaya çalışanların işi zorlaşıyor. Ama gene de onlar Türkiye'nin AB'de olmasını istiyorlar.

Kısacası Avrupa Birliği içinde Türkiye yandaşları ve karşıtları gibi bir bölünme var. Bu AB içi çatışmada ABD'de Türkiye'nin arkasında. Her sıkışıklıkta "alın bu Türkiye'ye AB'ye" diye bastırma ve hatta zaman zaman ABD'nin müdahalesi kimi AB ülkeleri veya parlamenterleri için sinir bozucu olmakta,



AB yöneticilerin, in egemen kısmı Türkiye'nin Birliğe katılmasına şimdilik karşı

"bizim işimizi burnunuzu sokmayı" denmekte.

Ne var ki Türkiye'nin Avrupa Birliği içinde karşılaştığı muhalefetin temel nedeni ABD. Karşı çıkan ülkeler haklı olarak Türkiye'yi ABD'nin yanında tutum alan bir ülke olarak görüyorlar ve küresel rekabette ABD yanlısı bir Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılmasının kendilerini zayıflatacağını düşünüyorlar.

Büyük pazarlık

Bugünlerde ABD ile Avrupa Birliği arasında büyük bir pazarlık var. ABD Afganistan ve Irak'ta sadece kendi yandaşları ile giriştiği savaşta politik ve kısımlı asker olarak ta yenilmiş durumda. Bu nedenle Afganistan savaşı giderek bir ABD savaşı olmaktan çıkıp NATO savaşı haline geliyor. Şimdilerde Afganistan'da Taliban direnişine karşı savaşan NATO güçleri daha çok Avrupa Birliği'nden geliyor. Bu nedenle bir kısım AB ülkeleri Afganistan'a daha çok asker göndermek isterken Türkiye dahil bir kısım NATO ülkeleri bundan kaçınıyorlar.

Lübnan'ı işgal eden güç te asıl olarak AB ülkelerinden devşirildi. Burada direnişe müdahale edecek olan güç BM

Barış Gücü denen NATO*AB ordusu.

Sıkışan ABD ve yakın müttefikleri baba Bush'un politikasına dönmeye çalışıyor. Bu ABD'nin küresel hakimiyet mücadelesinde AB'yi yeniden yanına alması demektir. İşte pazarlık burada sürüyor ve henüz pazarlık bitmiş sonuca ulaşmış değil.

Türkiye bu pazarlık eden güçler arasında içine katılmak istediği AB'den değil, ABD'den yana bir ülke ve savaşın sürdüğü bölgede önemli bir askeri güç. İşte bu olgu Avrupa Birliği'nin belkemiğini oluşturan Fransa ve Almanya için önemli. Onlar AB içinde yeni bir ABD taraftarının üstelik mevcut ortamda ellerini zayıflatacağını düşünüyorlar. Bunda da haksız değiller.

Yoksa 301. madde, "reformların hızı" gibi konularla bütününü bahane. Kıbrıs'ın tanınmasının zorunluluğunun elbette mantıklı bir yanı var. Ama Fransa ve Almanya için Kıbrıs değil, ABD ile pazarlıklar önemli. Türkiye'yi bu nedenle sıkıştırıyorlar. Eğer ABD ile pazarlıkları tamamlanmazsa Kıbrıs meselesi bitse mutlaka başka bir sorun bulurlar.

Türkiye ise büyük bir gayretle Avrupa Birliği içinde kendisinin karşı olanlara malzeme bulma gayretinde.

Barışın şansı var mı?

Ateşkes ilan edildiğinden bu yana önemli bir adım atılmadı. Operasyonlar kimi farklı açıklamalara rağmen sürüyor. İnsanlar ölmeye devam ediyor. Acı sürüyor.

Acı öfkeyi oluşturur. Öfke birikince çatışma isteği artar. Bu nedenle ateşkese biran önce barışçı, politik bir yanıt gelmeli. Yoksa bu son derece önemli adım da daha öncekiler gibi eriyip gidecek ve yeniden çatışma ortamına düşülecek.

Oysa Türkiye toplumun bir avuç milliyetçinin kışkırtmasına rağmen barıştan yana. Çatışma istemiyor. Bu istek artık

asker cenazelerinde dahi ifade ediliyor. Savaş karşı tutumlar oralarda dahi haykırılıyor.

Bu haykırışa yanıt gelmeli. Akan ve akacak olan kanı durdurmak için davranılmalı.

Bunun için sadece inisiyatifli olmak yeterli. İnisiyatif gösterip barış çubuğunu yakan toplumun büyük çoğunluğunun açık desteğini kazanır. Her zaman tehditkar olan milliyetçilerle vatansever-yurtsever kanatın vahşi savaş çılgınlıkları kazanılacak olan desteğin karşısında eriyip gidecektir.

Barış için adım atmak diğer sorunların

arkasına itilmemeli. Öne çıkarılmalıdır. Çok kapıyı açacak olan barış sürecidir. Sosyalistler bu süreçte her alanda milliyetçilerle hesaplaşmak, onların karşısına dikilmeye zorunlu. Öncelikle de soldan gelen milliyetçilikle hesaplaşmak sosyalistlerin en önde gelen görevi.

Kendisini hem solda gösterip hem de milliyetçilik yapanlar, yurtseverliği milliyetçilik değilmiş gibi sunmaya çalışanlar milliyetçiliğin değirmenine su taşı-maktadırlar.

Onlar bu açılımları ile mikrobon gelişmesi ve yayılması için gerekli ortamı yaratmaktadırlar.



Vicdani redci

Halil Savda'ya özgürlük

Vicdani red hakkını kullanarak bu hakkın tanınmasını talep eden IHD üyesi Halil Savda Çorlu'da askeri mahkeme tarafından tutuklandı.

Halil Savda duruşmasında "Militer bir yapı içerisinde yer almak istemiyorum. Ben uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan bir hakkımı kullanıyorum. Vicdani retçilik bu kapsamda bir haktır. Bu nedenle hakkımdaki suçlamaları kabul etmiyorum" dedi.

Lüks otomobil satışları patladı

Geçtiğimiz yıl lüks ve üst sınıf otomobil satışları patladı. Otomobil satışları genel olarak %10 - 18 oranında düşerken lüks otomobil satışları % 11, üst sınıf denen daha az lüks otomobil satışları ise %37 arttı.

Lüks otomobil satışlarındaki bu büyük artış Türkiye'de zenginler ile yoksullar arasındaki farkın ne denli hızlı arttığının bir başka göstergesi.

GSS emeklileri vuruyor

1 Ocak tarihinden itibaren uygulanmaya başlanacak olan Genel Sağlık Sigortası (GSS) Türkiye'deki 7.8 milyon emekliyi şiddetle etkileyecek. Birçok başka uygulamanın yanı sıra artık emekli ücretlerinin yetersizliği nedeniyle çalışmak zorunda olan emekliler %33.5 oranında daha fazla prim ödemeye başlayacaklar.

sosyalist işçi

Ocak 2007'de haftalık oluyor

Sağlıkta kandırmaca

Sağlıkta köklü bir değişiklikle karşı karşıyayız. 1 Ocak 2007'den itibaren yeni bir sağlık yasası yürürlüğe giriyor. Genel Sağlık Sigortası (GSS) yasası Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların yanı sıra TÜSİAD'ın da isteğiyle çıkartılan bir yasadır. Sağlık sistemini tamamen değiştiren bu yasa, görüldüğü üzere sadece sermayenin işine yarayacak bir sistemdir.

Bu yasa (GSS) emeklilik primi ödeyip emekli olmadan ölmeye yol açıyor. 9000 iş günü prim ödemesi gerekiyor. Bu yasa sağlık primini de ayrıca istiyor. Alamayacağımız hizmetlerin primini ödememizi istiyor. Toplanacak prim miktarına göre GSS'nin kapsamı daraltılabilir. Bu da kapsam dışı kalan sağlık hizmetlerinden yararlanmak için ekstra para ödemek demek.

Doktor muayenesi, ilaç, tetkik, tahlil gibi sağlık hizmetlerinden yararlanabilmek için ödediğimiz primin üstüne para vereceğimize anlamına geliyor. Bu para katkı payı adıyla alınacak. Şu an aksadığını düşündüğümüz sağlık hizmetlerini de alamaz hale geleceğiz.

Şu an ailede prim ödeyen kişinin bakmakla yükümlü olduğu kişiler (anne, baba,



eş ve çocuklar) prim ödemeseler bile sağlık hizmetlerinden yararlanabiliyorlar. GSS ile bu artık mümkün değil.

GSS ile sağlık ocakları aile hekimliği işletmelerine dönüşecek. Aile hekiminin sorumluluğuna verilen ailelerin (prim ödemesi şartıyla) koruyucu sağlık hizmetlerinin aksayacağı anlamına geliyor. Çünkü sağlık personeli devlet memurluğundan çıkartılarak, GSS ile sözleşme yapması isteniyor. Çalışanların maaşları GSS'nin toplama(maya)cağı primlerle ödenecek. Ama daha çok, hastadan alınacak katkı paylarıyla ödenecek. Aile hekimliği işletmelerinin bütün giderleri (yer kirası, elektrik, telefon, su, çalışanların maaşları ve gerekli olacak malzemeler) doktor

tarafından, hastadan alınacak katkı paylarıyla, ödemesi beklenecek. Sağlık ocaklarında verilen koruyucu sağlık hizmetleri (anne çocuk sağlığı, aşılar, yiyecek içecek kontrolleri) ebe, hemşire, sağlık memuru, sağlık teknisyeni ve doktordan oluşan bir ekiple yürütülüyor. GSS bu ekibi dağıtarak verilen hizmetlerin yürütülmesini engelleyecek. Bu da salgın hastalıkların artmasına, tedavi edilebilir hastalıklardan insanların ölmesine yol açacak.

GSS'ye ödeyecek primin yoksa yaşamaya da hakkın yoktur deniliyor. GSS sadece sağlık çalışanlarını ilgilendirmiyor. Prim ödeyen (ve yakınları) herkesi ilgilendiriyor. Sosyal haklarımız kısıtlanıyor. Bunun için ya şimdi hep beraber

hakkımızı aramız ya da yarın her birimiz hastane kapılarında tek başımıza kalırız. Yarın çok geç olur.

Öncelikle bu yasayla yapılmak istenen işlemin ne olduğunu etrafımızdaki herkese anlatalım. Üye olduğumuz dernek, parti, sendika, sivil toplum kuruluşlarını bu konuda bir şeyler yapmak adına harekete geçirelim. Sağlık çalışanı örgütlerinin düzenlediği bütün eylemlere katkı koyalım, destek verelim. Hep beraber sokağa çıkalım. Sesimizi hep beraber yükseltelim.

GSS'ye karşı bir mücadele veriliyor. İzmir'de yapılan 26 Kasım mitingi buna iyi bir örnek. Bu tarz eylemleri artırmalı ve daha fazla sayıda insanın harekete geçmesi için seferber olmalıyız.

Nalân Damarsardı

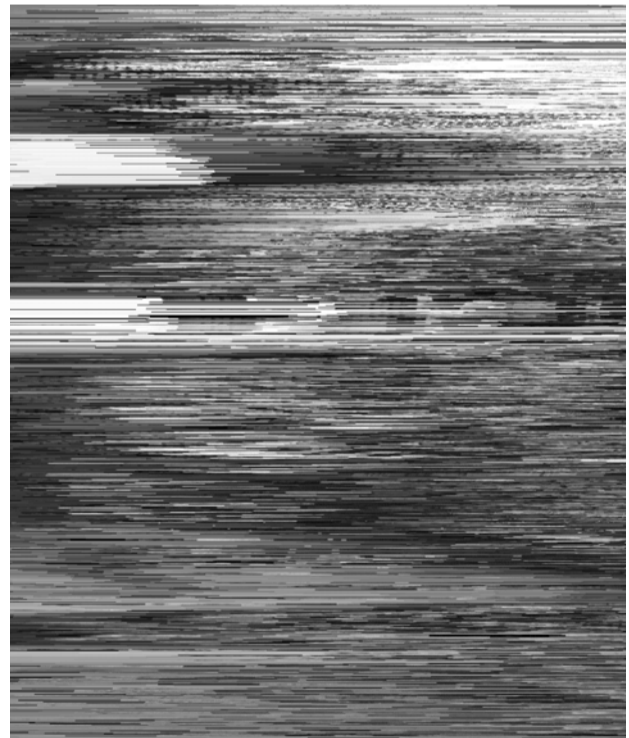
"Medikolar Bizim!"

Bir ay sonra yürürlüğe girecek Genel Sağlık Sigortası (GSS) yasası medikoları öğrencilerden koparacak. Bu uygulama, yeni liberal uygulamaların bir parçası olarak sağlık alanını özelleştirme hareketinin bir parçası. Eğer yasayı uygulanırsa, medikolardan yararlanan binlerce öğrencinin sağlık hakları gasp edilecek. Küresel Eylem Grubu (KEG), "Sağlığımızı Koruyalım" ve "Medikomu Vermiyorum" adıyla GSS'ye karşı kampanya yürütüyor. İlk adımı 20 Kasım'da yapılan basın açıklaması ile atılan

KEG'in "Medikomu Vermiyorum" kampanyası, 26 Kasım'da İzmir'de gerçekleşen "Sağlıkta Yıkımı Durduralım" mitingine katıldı.

Öğrencilerin en temel haklarından biri olan sağlık haklarının ellerinin alınıp şirketlere devredilmesine seyirci kalmadıkları çok açık. Medikolara sahip çıkmak için her üniversitede, az kişiyle de olsa KEG yerleri kurmak, GSS'yi ve medikoların akibetini anlatmak çok önemli.

Kampanya ile ilgili bilgi için: medikomuvermiyorum@gmail.com



Emir aldılar, saldırmıyorlar

lara karışmayın" dese ülkücüler saldırıya geçiyor. Emir aldılar, şimdi saldırmıyorlar.

Bu saldırıların çoğu da Kürt öğrencilere yönelik. Faşistler sokakta terör estirirken, medya, Bahçeli'nin sözlerini alkışlıyor. CHP ise, geçmişinde üyelerinin bu azıllı faşistlerce nasıl kurşunlandığını unut-

muşçasına; MHP'ye göz kırıyor.

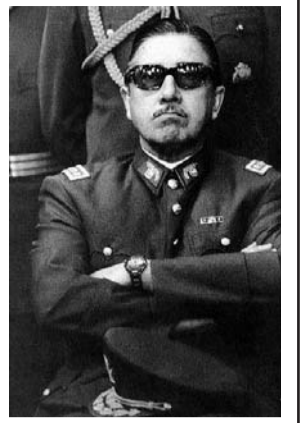
CHP gibi partilerin yaptıkları her türden milliyetçilik neticede, MHP'ye, ülküçülere yarıyor.

Faşistler çok zaman ufak, ufak bir azınlıklar. Ancak, çoğu zaman yalnız öğrencilerle saldırarak korku yaratmak, öğrencileri sindirmek istiyorlar. Eğer bu korkuyu yarata-

bilirse örgütlenebileceklerini de biliyorlar. Faşistlerin saldırılarına kitlesel bir şekilde yanıt vermek, faşistlere okullarda izin vermemek gerek.

Anti-Faşist Birlikler

Ankara Üniversitesi DTCF ve Cebeci kampüslerinde, Anti-Faşist Birlik'ler kuruluyor. Bu sayede faşistlerin insanlık dışı yüzlerini teşhir etmek ve faşistlere karşı kitlesel bir birliktelik oluşturmak mümkün.



Şili diktatörü Pinochet. Yargılanıp ceza görünmeden öldü. Şili halkı sevinç gösterileri yaptı

Pinochet öldü, dansı bizimkinin başına!

Seçimle işbaşına gelmiş başkan Salvador Allende'yi, Başkanlık Sarayı'na uçaklarla saldırıp öldürdükten sonra iktidara el koyan Şili diktatörü Augusto Pinochet nihayet öldü. 1973-1990 arasında Şili'yi baskı ve teröre dayalı bir askeri rejimle idare eden diktatörün yargılanması için uzun süredir kampanyalar yürütülüyordu. Ancak yargılanmadan öldü.

En az üç bin kişiyi öldüren, onbinleri işkenceden geçiren ve 200 bin kişinin sürgün hayatı yaşamasına neden olan diktatör öldüğünde halk sokaklarda sevinç gösterileri yaptı.

Demek ki biz de, 12 Eylül askeri darbesiyle Pinochet'den daha fazla insanı işkenceden geçiren, 650 bin insanı gözaltına alan, 50 kişiyi asarak idam eden ve bugün hala utanmadan "Pişman değilim. Gene olsa gene yaparım" diye ortalıkta dolaşan darbe şefinin ölümünü sokaklarda ne gibi etkinlikler yaparak kutlayabileceğimizi şimdiden düşünmeye başlamalıyız. Eminiz halkımız da Şili halkı gibi bu olayı şenlikler düzenleyerek kutlayacak. Ama umarım önce yargılar ve asmasak da cezaevinde uzun süre besleriz.



Darısu Evren'in başına

YORUM

Venezüella

Seçim zaferi radikal havanın göstergesi

Mike Gonzalez

Hugo Chavez yüzde 62 oy oranıyla tekrar seçildi. Önceki referandum ve seçimlere göre bir artışı var. Sonuçları her zamankinden daha çetin sınıf ilişkileri biçimlendirmiş.

Muhalefet adayı Manuel Rosales kendini saygın ve dürüst bir demokrat olarak sundu. 2002'de Chavez'e karşı yapılacak istenen darbeye verdiği açık destekten bu yana dilini değiştirmiş görünüyor. Fakat hala Venezüella elitinden yana ve neoliberal politikaları destekliyor.

Tersine Chavez'in desteği şehir yoksullarından, köylülerden ve örgütlü işçilerden geldi.

Chavez'in 1998'de başlattığı Bolivarçı devrim Venezüellalılar için gerçek iyileştirmeler getirdi. Projeler sağlığı, eğitimi iyileştirmeyi ve toprakları yeniden dağıtmayı hedefliyordu.

Tarihte ilk kez, Venezüella'nın devasa petrol gelirleri çalışanların çıkarına kullanıldı. Sırf bu bile artan desteğini açıklar.

Latin Amerika'ya bir bütün olarak bakıldığında, Chavez'in Bolivarçı devrimi, bölge genelinde yaygın kitle hareketlerinin artan kendine güvenini yansıtıyor. Chavez iktidara gelmeden bir hafta önce, Ekvador'daki seçimlerde küresel sermayenin desteklediği aday yenilgiye uğradı. Kıtanın tek istisnası Meksika başkanı Lopez Obrador.

Bu yüzden Washington'daki asık suratlara şaşmamak gerek. Irak'ta yaşanan felaket Bush yönetimi için her anti-empyalist rejime saldırmak biçimindeki yöntemi daha zor uygulanır hale getirdi.

Başarısızlıklar

Bu Amerika'nın Venezüella'da küreselleşmeciler ve neoliberallerden oluşan doğal müttefiklerini desteklemediği anlamına gelmiyor. Chavez'den kurtulmak için şimdiki değin üç hamlede bulundu ama başarısız oldu.

Üçünü de kitle hareketleri yenilgiye uğrattı. Bu hareketler darbe girişiminden sonra Chavez'in geri dönüşünü sağladı ve akabinde 2002'nin sonunda gerçekleşen 'patron grevleri'ni kırdı ve iki yıl sonraki referandumda eskiyi isteyenleri bertaraf etti.

Chavez'in de söylediği gibi bu seçim yeni bir aşamanın başlangıcı olmalı. Geçen yıl Chavez devrimin sosyalist olması gerektiğini duyurmuştu. Neyi kastettiğini yorumlamak daha büyük bir tartışmanın kaynağı olarak duruyor.

Açık olansa devrim düşmanlarının sadece sağ içinde bulunmadığı. Chavez kampı da birtakım tehlikeler barındırıyor. Chavez'in karşı devrimci bürokrasi ve yozlaşmaya karşı büyük bir mücadelenin başladığını duyuran bir zafer konuşması yapması önemli.

Çünkü Chavez yönetimindeki Venezüella birçok ilerleme yaşamış olmasına rağmen, Venezüellalıların yüzde 60'ından fazlası hala yoksulluk içinde yaşıyor. İşçiler kötü koşullarda yaşıyor ve çalışıyor. Venezüella'nın toprak ve servetinin çoğu eski elit azınlığın ellerinde.

Durumun böyle olmasının birçok nedeni var -ama esas neden Chavez'in kendi hükümetinde. Bakanlıkların çoğunda zenginleşmek için Chavez trenine çok geç atlanmış insanlar var. Bunların devrimle ilgisi yok.

Bundan sonraki adımlar çok açık bir iktidar değişimi içermek zorunda kalacak. Chavez'in bu süreçte oynadığı rol kilit niteliğinde. Ama bu rolün kişisel olarak Chavez'le ilgisi yok. Sürecin denetiminin nerede yattığıyla ilgisi var.

Yeni sendika konfederasyonu UNT seçim sonrası bildireleriyle şunları ifade etti: "Milyonlarcamız Chavez'e oy verdi. Ama bunu hükümetin içindeki egemen bürokrasinin, yolsuzlukların, baskının ve acil sorunlara bir cevabın olmayışının farkında olarak yaptı."

Chavez'i savunmak ve desteklemek zaten kazanılmış zafer hattını elde tutmak için gerekli, ama önemli mücadeleler de eşikten girmek üzere.

Derinleşme

Bu yüzden Chavez'i iktidara taşıyan UNT kitle hareketlerinin devamı ve derinleşmesi çağrısında bulunuyor.

Ekonomi büyüyor ama özel kapitalistler hala esas çıkar sahipleri. Kitle iletişim araçları ve ekonominin önemli kısmı hala özel işletmelerin elinde.

Derinleşen Bolivarçı Devrim bu eşitsizliklere meydan okumakta zorlanacak. Ve geleceği şekillendirecek olan yine işçiler, köylüler ve şehir yoksullarının kitle hareketi olacak.

Harekete geçme kapasiteleri, güven ve örgütlenme düzeyleri ve Hugo Chavez'in sürecin liderliğine bu hareketleri getirmeye hazır olup olmayışı Venezüella devriminin izleyeceği yeni evrenin yönelimini belirleyecek.

Mike GONZALEZ, Che Guevara ve Küba Devrimi isimli kitabın yazarıdır.



Bu tür kayıpların artması için Irak'a daha çok asker göndermek istiyor

Irak Çalışma Grubu'nun raporu yayınlandı

İleri doğru bir adım mı yenilginin belgesi mi?

Şenol KARAKAS

Irak Çalışma Grubu (İÇG), beklenen raporunu yayınladı. Raporu 79 öneri var. Önemli, çünkü altında Demokrat ve Cumhuriyetçi partilerin önde gelen isimlerinin imzası var. Bir önemi de Baker'ın ismiyle anılmasında. Baker Reagan döneminin bakanıydı. ABD'nin Reagan döneminde Ortadoğu'da izlediği saldırgan politikalarının mimarlarından. ABD'nin ticari kaygılarını kendine dert edinen ve büyük ticari bağlantıları olan biri.

Yenilginin belgesi

Rapor, kuşkusuz, "Irak'ta yenildik" demiyor ama Irak'ta durumun vahim olduğunu söylüyor. Bu açıdan rapor, malumun ilanı. 11 Eylül'den sonra ABD'nin askeri politikaları, Afganistan ve Irak'ta içine düştüğü rezalet, apaçık bir yenilgi olarak adlandırılmalı. Bu yenilgi, öncelikle politik. Bush, 11 Eylül'den sonra, saldırganlık için ürettiği tüm tezlerin altında kaldı. Ne Afganistan ne de Irak'ta kitle imha silahı bulabildi. Ne Bin Ladin yakalanabildi, ne Afganistan ve Irak'ta demokrasinin gelişmesi söz konusu.

Aksine, her iki ülkede şiddet arttı. Bush'un bir tezi de terörün yeryüzünden silineceğiydi. Bu da gerçekleşmedi. Tam tersine, ABD en büyük terörist güç olarak damgalandı. Terör eylem-

leri ise ABD'den İngiltere, Türkiye, İspanya ve Mısır gibi ülkelere yayıldı.

Bush'un yenilgisi, Irak'ta işgalin ardından kitle imha silahının bulunmadığını ve bu konuda verilen istihbaratın yanlış olduğunu itiraf ettiği anda başlamıştı. 7 Kasım 2006'da yapılan Kongre seçimlerinde Demokrat Parti'nin Bush'un partisini yenmesi ise ABD'nin Irak'ta aldığı mağlubiyetin tescil edilmesiydi.

Çekilmeyecekler

Raporun yayınlanmasıyla, ABD'nin Irak'tan çekileceği ya da yarattığı sorunu çözmeye çalışacağı yönünde iyimser tartışmalar yaşandı. Bu tartışmalara ilk yanıt aslında raporun kendisinde var. 79 öneri yapılmasına rağmen, hiçbir Irak'tan tamamen çekilmekten bahsetmiyor.

Ayrıca, işgalden sonra kurulan polis yapısını ve Irak ordusunu eğitmek için çalışan "özel kuvvetler"i 4 binden 20 ila 30 bine çıkarılmayı savunuyor. ABD ondan sonra Irak'tan asker çekmeye başlayacak.

Üstelik, Rapor, ABD'nin Irak'ta "modern" bir istihbarat ağının oluşması için CIA'in aktif bir görev almasını hedefliyor. Adalet Bakanlığı, Dışişleri gibi konularda Irak'a daha uzun soluklu yardımda bulunması ve ekonomik alanda ABD'nin üst düzey danışmanlarının daha aktif rol oynaması da raporun bir

başka önerisi.

'Bölgede gerilim çıkar' tehdidi

İÇG, ABD'nin neden Irak'tan hemen çekilmemesi gerektiğini şöyle açıklıyor: "Türkiye, önemli Sünni bir ülke olarak, Irak'taki ulusal uzlaşma sürecinin desteklenmesinde bir partner olabilir. Kürdistan'ın birleşik Irak'ın ayrılmaz parçası olarak kalması ve terörist Kürtlerle (PKK) güvenli bölge haline gelmesinin önlenmesi Türkiye'nin çıkarıdır."

Sadece Türkiye değil, Suriye ve İran gibi ülkeler de benzer bir perspektifle tehdit ediliyor. Bu ülkeler ya ABD politikalarının ortağı olacak ya da bu ülkelerin içindeki etnik farklılıklar bir bölünme öcüsünün basıncı altında kalacak.

Tıpkı "ABD Irak'tan çekilirse Irak parçalanır, en azından BM sürece el koyulmalıdır" tezi gibi, ABD'in bölgeden çekilmesi gerilime neden olabilir deniliyor. Sanki bölgede ABD'den daha büyük bir tehdit, bir parçalama gücü olabilirmiş gibi.

Hem yenilgi hem de saldırganlık beyanı

Gazeteci Seymour Hersh, Kanada McGill Üniversitesi'nde yaptığı konuşmasında, "Size açık söyleyeyim: Bugüne kadar, Irak'taki Amerikan ordusu kadar gaddar ve katil hiçbir Amerikan ordusu

olmamıştır. Amerika İran'a saldıracak, Irak'ta ise durum daha kötüye gidecek."

Hersh bir karamsar değil. Sadece 11 Eylül sonrasında geliştirilen "Yeni Amerikan Yüzyılı Projesini" gayet net kavramış.

İÇG'nin raporu, özetle, işgalin devamını ve bu arada ABD'nin verdiği kayıpların azalmasını sağlamaya çalışıyor. ABD'nin Irak'tan çekilmesi, yenilgiyi kabul etmesi, "Yeni Amerikan Yüzyılı Projesinin" çökmesi, ABD emperyalizminin gerilemesinin ilan edilmesidir.

Şunu gözden kaçırmamalıyız: ABD Irak'ta ve Ortadoğu'da ya yenilecek, tasını tarağını toplayıp gidecek ya da hedeflerine ulaşmak için zaman kazanacak. Rapor, sadece, Bush'un "uluslararası toplumu" hiçe sayan anlayışı yerine, küresel bir koalisyonu yeniden canlandırarak işgale devam etmesini savunuyor.

Raporun hiç önemsemediği küresel savaş karşıtı hareketi düşen ise, ABD'nin kelli felli adamlarının hazırladığı bir raporda, durumun vahametini anlatmak zorunda kalmalarının bizim başarımız olduğunu görüp, kampanyaya daha güçle devam etmek.

17 Mart işgal karşıtı gösteriyi, büyütmek. Böylece 18 Mart'ta, ABD'nin strateji uzmanlarının "Irak: Yolun sonu" başlıklı bir rapor hazırlamasını da sağlayabiliriz.

Lübnan'da dev

Gilad Shalit, Ehud Goldwasser ve Eldad Regev. Bu isimleri bugün kaçırmız hatırlıyoruz bilinmez ama, bugünlerde Lübnan sokaklarını dolduran, emperyalizme ve yoksulluğa karşı milyonlarca kişinin katıldığı gösteriler düzenleyen, bütün dünyanın gözlerini Beyrut sokaklarına diken olayların başlaması bu üç İsrail askerinin Hizbullah tarafından alıkonulması ile başladı.

Bu olay üzerine İsrail 12 Temmuz 2006'da, Hizbullah'ın üç İsrail askerini yakalamasını ve yine Hizbullah'ın İsrail'e füze atmasını bahane ederek Lübnan'a karşı aslında önceden planlanmış bir saldırı başlattı.

33 gün süren saldırıda 1500 Lübnanlı öldü, yüz binlercesi yaralandı, milyonlarca dolarlık hasar meydana geldi, işsizlik %34'e çıktı, yüz binlerce Lübnanlı göç etti.

İsrail'in asıl amacı

Bahanelerin arkasında yatan gerçeklere bakarsak, aslında bu saldırı sadece Hizbullah'a değil, tüm Lübnan halkına yönelik yapılmış bir saldırıydı. İsrail ve onun ABD'deki müttefiklerinin bu saldırıdan beklentisi, Şiilerin bu savaştan dolayı Hizbullah'ı

suçlaması ve Lübnan hükümetinin ve Lübnan'ın politik olarak parçalaması, ayrıca bu sayede Hizbullah'ın müttefikleri İran ve Suriye'nin de zayıflatılmasıydı. Böylece İsrail, son bir hamle daha yapıp Lübnan'ı işgal edebilecekti. Fakat sonuç, Bush ve İsrail'in beklediği gibi olmadı.

Saldırının üzerinden haftalar geçti, ancak Lübnan bir türlü parçalanmadı. Saldırının başlamasından on yedi gün sonra İsrail, elit Golan Tuğayı'nı, bir hafta önce aldıklarını iddia ettikleri Lübnan'ın güneyindeki Bint Jbeil kentinden çekti.

İsrail ve ABD'nin planları suya düştü

İsrail ve ABD için muhteşem bir askeri ve

politik kazanç olacağı düşünülen süreç tersine sonuç veriyordu:

Herkes ifadesini değiştirmeye başladı. İlk başlarda Hizbullah'ı ezmekten bahseden İsrail, artık Hizbullah roketlerinin menzillerini İsrail'in kuzeyindeki yerleşimlerin dışında tutmaktan bahsediyordu. Yalnızca bir hafta önce Washington'un bir ateşkes çağrısını veto ettiği günlerde dünya kamuoyunun görüşüne neredeyse dil çıkaran ABD dışişleri bakanı Condoleezza Rice, bölgeye hareket ediyor ve her iki tarafın da katlanmak zorunda olduğu "büyük fedakarlıklardan" bahsediyordu. Durumu görmezlikten gelmeyi ve "aşırı" tepki hakkında

söylenmeyi tercih eden Avrupalılar, artık İsrail'in sivillere karşı yürüttüğü vahşet ve katliamın gerçekten kınanmasını istiyordu... Ve "Arap dostlar" yine içinden çıkılmaz bir durumdaydı. Halklarının giderek yoğunlaşan öfkesi ile karşı karşıya kalan Araplar, İsrail'i nasıl kınadıklarını ifade etmeye uygun, öfkeli ve çarpıcı bir söylem bulmak için birbirleriyle yarışıyor.

Üstelik Hizbullah, ABD ve İsrail'in beklentisinin tam tersine, bütün Lübnan halkı ve Arap dünyasının gözünde daha prestijli bir örgüt haline geldi. Beyrut Araştırma ve Bilgi Merkezi, İsrail'in saldırısından birkaç hafta sonra bir araştırmanın sonuçlarına göre, Lübnan halkının %42.2'si Hizbullah'ın iki İsrail askerini yakalamasını, %87'si ise İsrail'e karşı sergilediği direnişi destekliyordu.

Ve ateşkes...

11 Ağustos 2006'da, savaş başladıktan 30 gün sonra BM Güvenlik Konseyi 1701 no'lu çözümü geçirerek ateşkes çağrısı yaptı ve 14 Ağustos 2006'da ateşkes imzalandı.

Ateşkesin 14 Ağustos'ta imzalanmış olmasının tek nedeni ise, Birleşmiş Milletler'in bunu yapma

gücüne sahip olması değil, sadece Bush ve İsrail'in, Hizbullah'ı silahsızlandırma amaçlarını gerçekleştiremeyeceklerini anlamış olmalarıydı.

Böylece tarihte ilk kez, İsrail bir Arap gücünü kendi sınırları içinde yok etme girişiminde başarısız oldu.

Savaşın ardından Lübnan

Bu savaş ve kazanılan zafer, bir tarafta sağcı hükümet taraftarları ile diğer tarafta Hizbullah, daha küçük Şii Parti Emel, Komünist Parti ve Özgür Yurtsever Hareket arasındaki çelişkiyi daha da derinleştirdi.

2005 yılının Mayıs-Haziran aylarında yapılan seçimlerde, Hizbullah, 128 kişilik parlamentoda Şiilere ayrılan 27 sandalyenin 14'ünü kazanmış ve hükümette bakanlık almıştı. Bu bakanlar, Hizbullah'ın, bu hükümetin istifa etmesi ve yerine Ulusal Birlik hükümetinin kurulması gerektiği talebinin reddedilmesi üzerine Kasım ayının başında istifa ettiler. Ve arından Hizbullah bu talebini Lübnan halkı ile birlikte daha güçlü bir şekilde dile getirmek ve gerçekleşmesini sağlamak için kitle gösterileri çağrısı yapacağını açıkladı.

Gemayel suikasti

Kasım ayının ortasında ülkenin en büyük Hıristiyan ailelerinden birisinin oğlu olan ve hükümette Sanayi Bakanlığı yapan Pierre Gemayel'in, Beyrut'un kenar mahallelerinden birisinde bir suikaste kurban gitmesi, bu gösterilerin başlamasını bir süre geciktirdi, fakat engelleyemedi. 14 Mart koalisyonundan oluşan ve ABD tarafından desteklenen hükümet, bu gösterilerin düzenlenmesi durumunda iç savaş çıkabileceği tehdidinde bulundu. Bush, Avrupa Birliği ülkeleri, arka arkaya, Sinyora hükümetine olan desteklerini açıkladılar. Ülkedeki sağcı güçler Gemayel suikastini, ülkedeki emperyalizme ve neo-liberal politikalara karşı yükselen muhalefeti bastırmak için kullanmaya çalıştılar.

Amerika vazgeçmiyor

Amerika ve müttefikleri, Lübnan hükümetini, İsrail'in yarım bıraktığı işi tamamlamaya, yani Hizbullah'ı ve direnişi silahsızlandırmaya zorluyor. Hizbullah'tan Abu Zeinab ise, "Temel çatışma noktası ulusal birlik" diyor. "Politik durumda yeni bir denge yaratamaya çalışıyoruz. Dolayısıyla ya bir

"Hizbullah, olduğu gibi kalmıştır. Hizbullah yok edilemediği gibi, silahsızlandırılmamış ve hatta yerinden oynatılmamıştır. Hizbullah savaşçıları savaşta kendilerini kanıtlamış ve İsrail askerlerinden bile övgü toplamıştır... İsrail'de şimdi genel bir hayal kırıklığı ve ümitsizlik atmosferi hakim"-
Uri Avnery, İsraili yazar

Nasrallah'ın eylem çağrısı konuşmasından...

"Kendisine ait demokratik kuralları, özgünlüğü ve çeşitliliği olan Lübnan, tek bir grup ya da tek bir koalisyon tarafından yönetilemez. Bu nedenle, bu krizi, bölgesel olarak giderek daha da zorlaşan ve uluslararası alanda da giderek daha tehlikeli hale gelen zorlu iç sorunların ışığında çözmek için, bir ulusal birlik hükümetinin kurulması çağrısı yaptık ve hala yapıyoruz. Eğer Lübnan'ın bağımsızlığını ve egemenliğini korumak ve Lübnan'ın herhangi başka bir devletin yönetimi altına girmesini önlemek istiyorsak, ülkede güvenliği, istikrarı ve barışı sağlayacak kurumların var-

lığını kanıtlamamız gerekiyor. Eğer, bu boğucu sosyo-ekonomik krizi çözmek için ciddi bir iş birliği yapmak istiyorsak, eğer, bütün partilere gerçek temsiliyet hakkı vererek ve hepsinin ülkenin yönetiminde gerçekten söz sahibi olmasını sağlayarak politik krizi çözmek istiyorsak, eğer daha başka pek çok kriz ile baş etmek ve yerel, bölgesel ve uluslararası olarak karşı karşıya olduğumuz mücadeleleri göğüslemek istiyorsak, o zaman, iş birliği yapmalı, güçlerimizi ve çabamızı birleştirmeliyiz, ve bunu yapmanın tek yolu, gerçek bir ulusal birlik hükümeti kurmaktır."



Devrim kokusu var



ulusal birlik hükümeti kuracağız, ya da erken seçim yapılacak." Zeinab, muhalefetin taleplerinin, savaş sırasında direnen ve İsrail'i yenilgiye uğratan kitlelerin talepleri olduğunu söylüyor. "Bütün ulus, sivilleri öldüren, insanların evlerini ve köprüleri bombalayan bir düşmana karşı birleşti. Düşman Lübnanlıları birbirine düşürmeye ve bir bütün olarak halkın direnişe karşı gelmesini sağlamaya çalıştı. Fakat başarısız oldu".

Lübnan muhalefeti sokaklarda

Ancak, kısa bir ertelenmenin ardından, başta Hizbullah olmak üzere, Lübnan muhalefeti örgütleyenler geçen hafta Beyrut'ta, Ulusal Birlik hükümeti kurulması ya da erken seçime girilmesi talebiyle herkesi gösteriler yapmaya çağırdılar. O gün 1 milyondan fazla kişi Beyrut sokaklarını doldurdu (Lübnan'ın toplam

nüfusu 4 milyon). Yoksul mahallelerden gelenler yürüyerek, diğerleri arabalarıyla kente girdiler. Ardından şehir merkezi işgal edildi ve her yerde çadırlar kuruldu. Her akşam bu çadırlarda binlerce insanın katıldığı gösteriler, toplantılar yapıldı, bu çadırlar aynı zamanda, Lübnan'daki politik tartışmaların merkezi haline geldi.

Hükümetin iç savaş tehdidine rağmen, hükümetin gösterilere mezhepçilik bulaştırma tehdidi geri tepti. Eylemlere her mezhepten herkes katılıyor. Bu arada, milyarder Saad Hariri'nin taraftarları bir grup göstericiye ateş açtı ve genç bir metal işçisi öldürüldü. Fakat provokasyonlara rağmen, protestocular misillemede bulunmayı reddetti.

Eylemi örgütleyenlere Sünni partiler de katıldı. Hareket büyüdükçe, Beyrut'tan birçok Sünni de gösterilere katılmaya başladı.

Her yer Lübnan olabilir

Amerika 11 Eylül'ü bahane ederek önce Afganistan'ı, ardından Irak'ı işgal etti. Bu işgallerle aynı anda, hatta ondan da önce örgütlenmeye başlayan savaş karşıtı hareket içinde ve genelde şu tartışma hep yaşandı ve yaşanıyor: Peki Amerika çekilirse ya da yenilirse ne olacak? Lübnan'da bugün yaşananlar, Amerika'nın yenilmesi ya da savaş karşıtlarının da payının olduğu bir hareket sonucunda çekilmesi durumunda nelerin olabileceğini çok iyi gösterdi. Yaz aylarında İsrail'e ve aslında ABD'ye karşı Lübnan direnişinin

kazandığı zafer, bugün Lübnan muhalefetinin önünü açtı. Lübnan halkı sadece emperyalizmin Orta Doğu'yu terk etmesini değil, daha demokratik koşullarda yaşamayı, yoksulluk ve yolsuzluğun engellenmesini istiyor. Yani, İsrail'e karşı sergilenen direniş, Lübnan halkının daha iyi yaşam koşullarına ilişkin talebiyle birleşip, başka bir Lübnan kurma şansının kapılarını açtı. Bu nedenle, İsrail ve ABD'nin sadece Lübnan'da değil, Afganistan'da da, Irak'ta da, Filistin'de de yenilmesi, hem bu ülkelerin halklarının geleceği, hem de tüm dünyanın gele-

ceği açısından hayati bir öneme sahiptir. ABD'nin bu ülkelerde yenilmesi hem Orta Doğu'daki bütün baskıcı ya da Batı yanlı rejimlerin devrilip, yerine daha demokratik rejimlerin kurulmasını, hatta devrim olmasını sağlayabilir. O yüzden, yapmamız gereken, 'Amerika çekilirse Irak'ta, Afganistan'da ne olur?' diye düşünmektense, buralardaki direnişlerin kazanması için tüm dünyada ve tabii ki Türkiye'de olabildiğince büyük bir savaş karşıtı hareket inşa etmektir. Lübnan halkı, ABD Orta Doğu'dan çekildiğinde, Orta Doğu halklarının neler yapabileceğini göstermiştir.

Bu, Irak'ta, Afganistan'da, Filistin'de, her yerde mümkündür.

Geçen yaz İsrail saldırısı karşısında hükümetin gösterdiği hareketsizliğe tepki duyan ve direnişin kazandığı geniş halk desteğinden coşku duyan geniş kitleler, iktidarı dini gruplar arasında basitçe yeniden bölüştürme stratejisini de sorgulamaya başlıyor. Uzlaşma peşinde olan muhalefet liderleri bir ulusal birlik hükümeti talep ediyor. Ama gösterilerin yarattığı ivme, çok daha kapsamlı talepleri de gündeme getirmeye başladı.

Ulusal birlik çağrısı yapan resmi sloganların yerini, mezhepçiliğe dayalı sistemin ve yolsuzluğun

ortadan kaldırılması, ücretlerin artırılması ve yoksulları vuran yeni verginin geri çekilmesi gibi talepler alıyor.

Geçtiğimiz Pazar günü yapılan gösterilere ise iki milyondan fazla kişi katıldı.

Lübnan'da bu hareketin önünü açan, yaz aylarında İsrail'e karşı sergilenen direniş ve kazanılan zaferdir. Lübnan'da hala her şey mümkün, devrim de olabilir, hareket geriye de çekilebilir. Ama ne olursa olsun, Lübnan bize önümüzdeki olanakları ve olasılıkları göstermesi açısından çok iyi bir örnek oluşturuyor.

Lübnan'ın yapısı

Lübnan'da Şiiler nüfusun yüzde 40'ını oluşturuyorlar. Şiiler aynı zamanda politik ve sosyo-ekonomik olarak toplumun en dışlanmış kesimi. Hristiyanlar ise nüfusun yüzde 35'ini ve Sünniler yüzde 20'sini, geri kalanını ise Dürziler oluşturuyor. Politik olarak ise bir yanda Şiileri temsil eden Hizbullah ve Emel örgütü var. General Michel Aoun'un temsil ettiği Özgür Vatandaşlar Hareketi, Hristiyanların yüzde 80'ini temsil ediyor. Üçüncü Cephe'den, eski milletvekili Salim Hoss ve diğer Nasırcılar, Sünni İslamcılarla birlikte Sünni nüfusunun yüzde 40'ını temsil ediyorlar. Talal Arsalan ise Dürzilerin temsilcisi. Yaz aylarında İsrail'e karşı verilen savaş sırasında ise Hristiyanların yüzde 80'i, Sünnilerin yüzde 87'si ve bütün Şiiler Hizbullah önderliğindeki ittifakı desteklediler.

Cengiz ALĞAN

Bugün Türk solunda önemlice kesimleri felç etmiş, resmi devlet politikasının aşılma beton duvarı halindeki Kemalizm ideolojisi nasıl kayıtsız şartsız egemen oldu? Aslında Balkan Savaşları'ndan başlayarak incelenmesi daha sağlıklı olacak olan konuyu biraz daha sonrasında, Milli Mücadele yıllarından başlayarak ele almak da faydalı olabilir.

Mustafa Kemal nasıl cumhurbaşkanı oldu?

1923 yılında hükümeti istifa ettiren **Mustafa Kemal** meclisin yeni hükümeti kuramaması üzerine, 29 Ekim günü; "Bu koşullar altında hükümet kurmak imkansız. Türkiye'nin bir cumhuriyet olmasına, başında da bir cumhurbaşkanı olmasına karar verdim.", demişti. Milletvekilleri onu hükümeti kursun diye çağırışlardı, o rejimi değiştiriyordu.

Önce Cumhuriyet ilan edildi. Oylamaya meclisin yüzde 52.7'si katılmadı. Arkasından Cumhurbaşkanlığı seçimine gidildi. Tek aday **Mustafa Kemal**'di. 334 milletvekilinin 158'i oylamaya katıldı, geri kalan 176 üye ise ne Cumhuriyet'in oylamasına ne de Cumhurbaşkanlığı seçimine katılmadı.

Mustafa Kemal hem meclis başkanı, hem cumhurbaşkanı, hem Halk Partisi'nin başkanı, hem de başkomutandı. Cumhurbaşkanlığı olduğu için hükümeti de kendisi atayacaktı.

1924'de değiştirilen Anayasa gereği **M. Kemal** her dört yılda bir; 1927, 31 ve 35'te tek aday olarak cumhurbaşkanı seçildi. Ama yine de meclisin tamamının oylarını alamadı. 1927'de 335 üyeden 288'inin, 31'de 351 üyeden 289'unun, 1935'de de 444 üyeden 386'sının oyunu aldı. Yani ilk 'seçildiğinde' bile meclisin yarısından fazlası kendisini istememişti.

İttihatçılar ve politik liderlik

Mustafa Kemal'i liderliğe taşıyanlar **İttihat ve Terakki Partisi**'nin ileri kadrolarıydı. Ama sonuna kadar lider olarak kalmasını düşünmüş

Elitizmin ifadesi olarak Kemalizm



değillerdi. **Mondros Mütarekesi**'yle birlikte yurtdışına kaçmak zorunda kalan **İttihat-Terakki** kadroları Anadolu'da sürece mücadelenin başına tanınan, güvenilen ve galiplerin de muhatap kabul edeceği bir liderin gelmesini düşünüyordular.

M. Kemal listenin başında değildi. **Enver Paşa**'nın amcası **Halil Paşa** düşünülüyor ama yeterli değildi. Yaşlı bir asker olan **Ahmet İzzet Paşa**'nın da istekleri çok fazlaydı. En sonunda yönelinen **Mustafa Kemal**'in özellikleri ise oldukça uygundu.

Her şeyden önce orduda saygınlığı olan parlak bir askeri. Orduda tanınan genç bir paşa olarak askerinin desteğini alması kolaydı ve bu önemli bir destekti.

İttihat-Terakki'nin üyesiydi ama liderliğiyle arası pek iyi değildi.

Sivriilmemiş, hatta **Enver**'le sürtüşmeleri bile olmuştu. Savaşı kaybeden taraf olan Almanlarla da arası iyi değildi. Ordunun yöne-

timinin Alman Genelkurmayı elinde olmasına hep karşı çıkmıştı. İngilizler bu açıdan sempatiyle yaklaşabilirdi ona.

Ayrıca savaş sonrasında en önemli sorunlarından biri olan Ermeni kıyımına bulaşmayan subaylardandı. Galip devletler 1915 kıyımına çok önem veriyor ve sorumluları yargılamakta kararlı görünüyordu. İttihatçılar'ın kaçmasının en önemli nedenlerinden biri bu konuydu. **Mustafa Kemal**'in olaya mesafesi muhatap alınmasında avantaj olabiliirdi.

Son olarak da padişah **Vahdettin** ile de arası iyiydi. Daha vefat eden **Vahdettin** ile bir Almanya seyahati yapmış ve aralarında bir bağ oluşmuştu. Padişahın yaveri ve sarayın önemseydiği bir askeri. Ayrıca **Vahdettin**'in kızını isteyecek kadar da yakınlaşabiliyordu (gerçi **Vahdettin** kızını vermedi, **Mustafa Kemal** de **Atatürk** olduktan sonra **Sabiha Sultan**'ın Nişantaşı'ndaki konağını

istimlak ederek 'intikamını' aldı. Hanedana ait mülkler arasından istimlak edilen tek mülk budur. Ama bu, **Harbiye Nazırı** olabilmek için uğraşırken padişahın kızını istediği gerçeğini değiştirmez).

Kısacası, uygun bir barış antlaşması imzalandıktan sonra geri dönmeyi planlayan İttihatçılar için en uygun 'geçici' aday **M. Kemal**'di. Sonra yurda dönecek ve kaldıkları yerden iktidarlarına devam edebileceklerdi. Ama kazın ayağı öyle değildi. **'Ebedi şef'**in mutlak iktidarı başlıyordu.

Vizyon farkı

Aslında **Mustafa Kemal**'in vizyonu zaman içinde İttihatçılarınkinden epey farklılaşmıştı. Onlar, küçülse de imparatorluğun devam edeceğini umuyor, **M. Kemal** ise, dünyaya yeni bir düzen vermeye çalışan İngiltere ve müttefiklerinin 1 milyon 700 bin km²'lik Osmanlı topraklarını kendilerine bırakmayacağı farkındaydı. Üste-

lik bu topraklar içinde, altında petrol yattığı kanıtlanmış Ortadoğu bulunuyordu.

Yalnız Osmanlı değil, Rus devrimiyle **Romanov** hanedanı ve Avusturya-Macaristan'ın hâkimi **Habsburg** hanedanı da tarihe karışmıştı. Uluslararası bir sistem olarak yapılan kapitalizmin yeni dünyasında bu imparatorlukların yeri yoktu. Ulus-devlet kurma zamanıydı.

İlk planı İstanbul'da etkin bir makama, **Harbiye Nazırlığı**'na (Savaş Bakanlığı) gelmek olan **M. Kemal**, Kasım 1918'den Mayıs 1919'a kadar geçen altı ay içinde istedikleri olmayınca, Anadolu'da gelişen hareketi de göz önüne alarak, 9. Ordu Komutanlığı görevini kabul etti ve Samsun'a gitti.

Samsun'da "doğan güneş"

Anlatılan efsanevi **Bandırma Vapuru** yolculuğunu bir kenara bıraka-

cak olursak, Samsun'a giderken kafasında bütün planları hazırlamış ve "Samsun'a bir güneş gibi doğmaya" hazır falan değildi. 23 Temmuz'daki **Erzurum Kongresi** milli mücadele liderliğine soyunan **M. Kemal** için önemli bir dönemeç oldu. Askerlikten istifa ederek İstanbul'a dönmeyi reddetti ve cemiyet başkanlığına seçildi.

Ancak çok tedirgin zamanlar geçirdi. Askerlikten istifa etmek tüm yetkilerinden soyunmak anlamına geliyordu. Ona bir mevki gerekti. Erzurum'da **Rauf Orbay**'a söylediği sözler bunun farkında olduğunu gösteriyor:

"Sivil olursak her şey biter **Rauf**. Devlet makam ve mesnedinin başka bir değeri vardır. Anadolu'daki mücadele askeri bir mücadele olacak. Bu mücadelede emir vermek için resmi salâhiyet ister". **Mustafa Kemal**'in hayatta en güvendiği şeyin omuzlarındaki yıldız sayısı her geçen gün artan üniforması olduğuna dair buna benzer pek çok örnek vardır.

Bizzat **Mustafa Kemal**'in çağrısıyla toplanan **Sivas Kongresi** de katılım ve temsil açısından başarısızdı. 120 delege davet edilmiş ancak, bir kısmı Erzurum'dan **M. Kemal**'le birlikte dönen yakın arkadaşları olmak üzere yalnızca 32 delege katılmıştı. Yine de İstanbul ile 'eşit ilişki' kuracak olan **Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti** adıyla merkezi bir örgütlenmenin ilan edildiği **Sivas Kongresi**'nin Anadolu'daki hareketin tamamını temsil ettiği iddia edilir. Yani 32 kişinin bir kısmının iradesi bütün Anadolu'nun iradesinin yerine ikame edilir.

Yukarıdan bakanlar

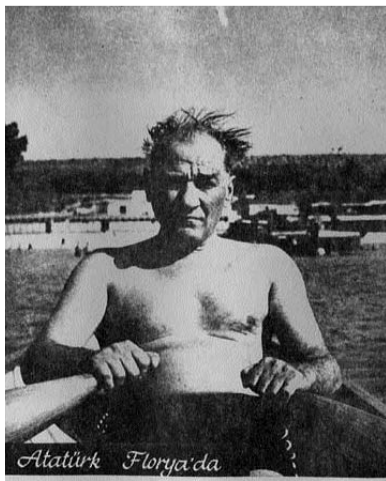
Kemalizm, ilk şekillendiği yıllardan itibaren, tepeden inme bir yaklaşıma sahip olmuştur.

Aydınlanma ideolojisinin elitist yanını da benimseyen Kemalist kadro ülke yönetiminde daima orduya yaslanmış, hatta bizzat orduda yetişmiş unsurlardan oluşmuştur.

Bugün ordunun Türk siyasetindeki baskın ve darbeci rolünün kaynağını Kemalizm'in karanlık sularında aramaya bu sayfalarda devam edeceğiz.

"Bir millet uyanıyor"

Tarih kitaplarında bize Türk milletinin birdenbire şahlanıp, Kuvayı Milliye safalarında yedi düvele karşı savaştığı anlatılır. Oysa 'Kurtuluş Savaşı' olarak adlandırılan Yunan Harbi'nde yüzbinlerce asker kaçağı vardır. Olmaması da beklenemez. 1911'den beri Trablusgarp, Balkan Savaşları, Birinci Dünya Savaşı boyunca Osmanlı iki milyon civarında kayıp verdi. Nüfusu ise 13 milyon (1927 sayımında).



Ebedi Şef

Takrir-i Sükûn Kanunu da çıkarılıp tüm muhalifler susturulduktan sonra 1927'de **M. Kemal** altı saat boyunca Nutuk'u okur. Bu, tek adamlığın ilanıdır. Savaş sırasında bazı yetkilerini geçici olarak Başkumandan'a veren ve altı ayda bir oylayan meclis bu yetkileri bir daha geri alamaz. Daha önce çıkardığı kararnamelerde **M. Kemal**'e hakaret bile eden **Fevzi Çakmak** 22 yıl boyunca Genelkurmay Başkanı olur.

Kars'ta soyet

Daha 1919'da, İstanbul'daki merkezi hükümete rağmen bir otorite boşluğu vardı. İtalyan, Fransız ve Yunan askerleri işgale başladı. Boşluğu yerel güçler yerel kongrelerle dolduruyordu. Kars ilinde bu durum oldukça ileriye. Rusya'daki bildiğimiz soyetlere benzeyen şuralar kuruldu. Bu şuralar komutanları, polis şeflerini, valiyi seçmeye başladı. Yerel düzeyde başka yerlerde de halk kendi kendini yönetmeye başladı.

Tasfiye korkusu

12 Ocak 1920'de Meclis-i Mebusan, **M. Kemal**'in Ankara ısrarına rağmen, İstanbul'da toplandı. Başkan seçilmek istiyor ama İstanbul'a gidemiyordu. Uğurladığı **Rauf Orbay** ve diğer arkadaşları bu konuda söz verip tutmadılar. Başkanlığa başkası seçilip, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti de adını 'Felah-ı Vatan' olarak değiştiren İstanbul yeniden merkez oldu. Ankara'da kalan **M. Kemal** olayların dışına sürükleniyordu.

İşçi sınıfı cennete gider

Şenol KARAKAŞ

Yıllar önce, bir festivalde oynayan bir filmde, etrafları kuşatılan çöp işçilerinin, süpürgelerinin üzerine binip uçarak kaçıtlıkları bir sahneyi izlemiştim. İşçi sınıfının gücüne yapılan çok hoş bir vurguydu bu sahne.

Acaba, gerçekten de işçi sınıfının bir gücü var mı?

Kapitalist sisteme karşı son yıllarda yükselen mücadele dalgasında işçi sınıfının rolü ne? Savaş karşıtı hareket, antikapitalist kampanyalar nasıl kazanacak? Savaşı durdurmak için, neo liberal saldırıları püskürtmek için ne yapmalıyız?

İşçi sınıfının gücü

Tüm dünyada büyük mücadeleler yaşanıyor. Savaşa karşı, dünya çapında örgütlenen eylemlerde milyonlarca savaş karşıtı bir araya geliyor. G8'lerin, IMF'nin Dünya Ticaret Örgütü'nün, NATO'nun toplantıları, geniş bir biçimde örgütlenen küreselleşme karşıtı ağların gösterileriyle protesto ediliyor.

Çeşitli ülkelerde sosyal haklara ve ücretlere karşı çıkartılan yasaları durdurmak için gençlerin, liselilerin, öğrencilerin de dinamik bir biçimde içinde yer aldığı eylemler yapılıyor.

Bu eylemlerin içinde işçi sınıfı aktif bir biçimde yer aldığı, hareket liderlik yaptığı, eylemlerin gücü, dünya çapında yarattığı etki, toplum üzerinde egemen olan fikirlerin dağılması hızı benzersiz büyüklüğe ulaşıyor.

Üretim toplumsal temeli

Önemli olan, sadece bir kampanyaya işçi sınıfı katıldığına o kampanyanın kitleselleşmesi değil. İşçi sınıfının gücü sadece kitleselliğinden gelmiyor. İşçi sınıfının gücü, toplumsal değişimi mümkün kılan kolektif davranma yeteneğinden geliyor. Kapitalizm, küresel ölçekte dev bir sanayi ve hizmet ağı yarattı. Bu ağın işlemlerini sağlayan işçi sınıfı. Kapitalizm küresel ölçekte dev bir işçi sınıfı ağı da yaratmış oldu. İster tek bir işyerinde, isterse ulusal ölçekte ya da isterse küresel ekonominin üretim merkezlerinde olsun, hizmetlerin ve malların üretimi için bir başka işçinin çalışmasına bağlı olarak çalışabilen işçilerin üretimi kapitalist sistemde yaratılan tüm zenginliğin temel kaynağıdır.



Hemşire olmadan doktor, hemşirelik okulu olmadan hemşire, öğretmenler olmadan okul, temizlik işçileri olmadan eğitim sistemi, ulaşım işçileri olmadan eğitim işçileri, ulaşım araçlarını üretmeden işçilerin bir yerden bir yere ulaşması mümkün değil. Bunları tek bir işçinin yapması ise imkansız. Kapitalist sistem, sanayi ve hizmet sektörünü merkezileştirirken, farkında olalım olmayalım, kolektif olarak çalışan, kolektif olarak üreten, tek başına bir anlamı olmayan kolektif bir işçi sınıfını da yarattı.

Değişimin sırrı

Belediye otobüslerinde şoförlük yapan bir işçinin gücü, otobüsün kontağını tek başına kapatmasından ya da otobüse el koymasından gelmez. Birinci durumda başka bir şoför kontağı çalıştırabilir, ikinci durumda polisler otobüsü şoförüyle birlikte imha edebilir. Bütün otobüs şoförleri kontağı aynı anda kapattığında ve buna metro, taksi gibi diğer ulaşım araçlarının hizmeti durdurması eklendiğinde, ulaşım felç olur. Kolektif olarak üreten işçi sınıfı, kolektif eylemiyle, toplumun, ekonominin ve siyasetin tüm akışını durdurabilir. Bu akışı değiştirebilir.

Mücadele değiştiriyor

İşçi sınıfının kolektif gücü, kapitalist sistemi toptan yok etme yeteneğini barındırıyor. Sorun, işçilerin bu gücün farkına sadece mücadele içinde varmasında. İşçi sınıfı her an bu gücünün farkında

olsa, çöp işçileri, etraflarında polis barikatı kurulduğunda süpürgelerine binip uçmak zorunda kalmazlardı. Çöp işçilerinin eyleminin tüm işçi sınıfının eylemi, tüm gençlerin, kadınların, toplumun tüm ezilenlerin eylemi ve özgürlüğü demek olduğunu bilen tüm sektörlerden işçiler de polislerin etrafına barikat örlerlerdi.

İşçi sınıfının toplumu değiştirme gücünü fark etmesi için, egemen sınıfın işçiler üzerinde hakimiyet kuran fikirlerini dağıtacak, toplumu kimin sırtında taşıdığını ve baskıları hangi hareketin kıracağına kanıtlayacak kitlesel eylemler gerekiyor.

Hareket ve işçi sınıfı

1999 yılında kasım ayında Seattle'da Dünya Ticaret Örgütü'nün toplantısını bloke ederek patlama yaşayan ve tüm dünya ezilenlerine kazandı umudunu veren antikapitalist hareketin gücü iki gücü bir araya getirmesindedir. Bir yanda sendikalar hemen yanında kampanyalar.

İşçi sınıfının kampanyalar içinde aktif bir rol almasının, toplumu köklü bir biçimde değiştirme yeteneği sergilemesinin çok sayıda örneği var. Venezüella'da devlet başkanlığı seçimlerinden ezici bir üstünlükle çıkan Chavez'i destekleyen üç önemli gücün içinde şehir yoksulları ve köylülerin yanı sıra örgütlü işçi sınıfı da var. Yeni sendika konfederasyonu UNT, Chavez hükümeti içinde yolsuzlukların olduğunu

erasyonlarının da harekete geçmesi için zorlayıcı oldu. Sendikaların harekete katılmasıyla, 1 Mart'ta ABD'nin 66 bin askerinin Türkiye üzerinden Kuzey Irak'a girmesini amaçlayan tezkere görüşülmesi sırasında, yaklaşık 100 bin kişi Ankara sokaklarında "Tezkereye Hayır" gösterileri yaptılar. Tezkere TBMM'de reddedildi.

Savaşı durdurmak için

ABD'nin işgal politikalarına son vermek için, yaygın kitlesel eylemlere devam etmeliyiz. Bu eylemler, işçi sınıfına mücadele etme isteği vereceği, işçi sınıfını canlandıracağı, işçi sınıfına kazanma umudunu göstereceği için, işçilerin, kendi örgütlerinde birleşmiş kolektif gücünün emperyalist savaş aygıtından daha güçlü olduğunu hissettirmek için çok önemli. ABD, küresel kampanyaların kendi içinde etkili olduğunu, ABD içinde savaş karşıtı hareketin büyük hamleler yaptığını, bu hareketin ABD'deki ezilenleri savaş politikalarına karşı birleştirdiğini ve ABD işçi sınıfının bu hareket içinde aktif bir rol oynamaya başladığını gördüğünde geri adım atmak zorunda kalacak.

Birinci Dünya Savaşı'nda, Rusya'da işçiler devrim yaparak Rus çarlığını devirdiler. İşçi sınıfı iktidara geldiğinde aldığı ilk kara "Savaşa son" oldu. Birinci Dünya Savaşı işçilerin eylemi sona erdirdi.

Bugün de "Başka bir dünyayı", "Savaşı durdurmak için, hareket içinde işçi sınıfının güçlü bir biçimde yer almasına ihtiyacımız var."

İşçi sınıfı öğreniyor

Kampanya ve eylemler sırasında işçi konfederasyonları öne atılıyor. Yepyeni bir kuşak, işçilerin mücadele ve örgütlenmelerinin ne kadar önemli olduğunu görüyor. Eğitim-Sen koalisyon halinde örgütlenen bir eylem binlerce üyesiyle katıldığında, başka bir dünyanın kurulması için bambaşka bir gücün nereden örgütlendiğinin potansiyellerini görüyor. Sokaktaki etkileşim bununla sınırlı da kalmıyor.

Sendikalar da yepyeni bir hareketin, yepyeni bir dinamizmin ipuçlarını görüyorlar. Sokaktaki öfkeyi, uygun kanallar açıldığında insanların ne kadar hızla politik taleplerle mücadeleye atıldığını görüyorlar.

Bence başka bir dünyada...

Anne babaların çocuklarına söylediği "Sakın yabancılarla kapıyı açma!", "Sokakta tanımadığın insanlarla sakın konuşma!" gibi cümlelere ancak, eski toplum insanındaki yabancılaşmanın boyutlarını anlatmak için tarihi-belgesel filmlerde rastlanacak.

Doğar doğmaz ışık, ses ve havanın saldırısına maruz kalan insan daha çevresiyle ilişkisini yeni yeni kurmaya başladığı yaşlarda neden 'yabancılar'la konuşmaya çağını anlayabilir mi? Yaşadığımız toplumsal modelde bu emir cümleleri mantıklı görünebilir. Çünkü çağımız güvensizlik çağı. Düne güvenmiyoruz; çünkü hangi bilginin bize nasıl aktarıldığından emin değiliz. Bugüne güvenmiyoruz; çünkü yaşadığımız gündelik hayatın çoğumuz memnun değiliz. Geleceğe hiç güvenmiyoruz; çünkü bize yaptıkları, bundan sonra yapacaklarının da garantisiz.

Bence erken yaşlarında kafasında 'yabancı' diye bir 'öcü'nün yaratıldığı bir çocuğun akıl sağlığına yönelik bir travmatik tehdittir bu: "En yakınların dışında herkes sana düşman olabilir!". Yıllarca gerçekten de en yakın çevresi; ana, baba, kardeşler ve birkaç yakın akraba veya arkadaş dışında kimseyle doğru dürüst bir iletişim kurmanın altında bu yabancılaşma da yatıyor olmaz mı?

Sınıfta öğretmenine cevap dahi veremeyen, işyerinde ustabaşına bile karşı çıkamayan, sokakta hiçbir resmi otoriteye itiraz edemeyen bireylerin oluşturduğu bir toplumda elbette bu yabancı korkusunun da etkisi olmalıdır.

Yabancı korkusunun çapı ilerleyen yaşlarda büyür. Örneğin kız kardeşine aşık olan genci sopayla dövme, aynı politik görüşlerden olmayanlara 'kapıyı açmama', dünyanın kimi devletlerini düşman görenek onlarla 'konuşmama' gibi ileri boyutlara varır.

Oysa sosyalistler insanların birbirinden korkup gizleneceği bir toplum önermiyor. Aksine bu yabancılaşmanın maddi temellerini tespit edip ortadan hep birlikte nasıl kaldıracağımıza dair ipuçları veriyor.

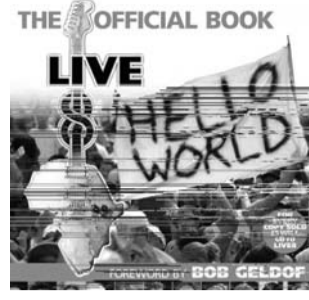
Bence, kimsenin birbirinden çıkar elde etme peşinde olmadığı, daha doğrusu, birbirinden elde edilecek bir çıkarın olmadığı bir dünyada çocuklarımız, belki de çok güzel şeyler paylaşabilecekleri 'yabancılarla', kapıyı korkmadan açabilecekler.

Cengiz Alğan



Bob Geldorf İstanbul'daydı

Fark yaratmak



Avi HALİGUA

Düzenlediği uluslararası yardım konseri organizasyonları ve bestelediği "We are The World" adlı şarkıyla tanınan Sir Bob Geldorf, Çırağan Sarayı'nda düzenlenen Marka 2006 Konferansı için İstanbul'daydı.

Yapı Kredi World Card davetlisi olarak geldiği konferansta bazı gazetelere göre "Fark Yaratmak" başlıklı konuşmasına göre "Vizyon sahibi ya da kurban olmak" başlıklı kısa bir açılış konuşması yapan Sir Geldorf "Tuhaf bir dünyada yaşıyoruz. Ben de bir marka olmuştum. Ama ben marka olmak istemiyorum. Marka nasıl yaratılır, bu değerler nasıl markayla çağrıştırılır bilmiyorum. Ama bu nedenle iş bulabiliyorsunuz... Eğer kendimi parçalara bölersem, aklım için siyasetle, midem için iş dünyasıyla, ruhum için müzikle, kalibim için ise ailemle uğraşıyorum" dedi.

Yürekli Danışmanlık, AÇEV ve Yapı Kredi World'ün ortaklaşa yürüteceği "2006 Çocuk için Marka 2006" ile Mardin ve Diyarbakır'da 2006 çocuğun okul öncesi eğitim almasına katkı sağlayacak sosyal sorumluluk projesi için gerçekleştirdiği konuşma karşılığında 150 bin dolar alan Bob Geldorf, bu konuyla ilgili yöneltilen sorulara, "İş konuşmam için o parayı vermeleri saçma. Ama o kadar para verilerse de alırım" diyerek yanıt verdi.

Bu noktada, Live Aid ve



Live 8 gibi Afrika'ya yardım toplamayı amaçlayan büyük konserler düzenlenmiş olmasıyla tanınan Bob Geldorf'un kampanyalarının Kıta'nın fakirlerinden çok onları sömüren uluslararası sisteme fayda sağladığı eleştirilerini hatırlayıp George Monbiot'un 2005 G8 zirvesi sırasında düzenlenen Live 8 konseriyle ilgili kaleme aldığı makaleyi anmak gerekiyor.

Monbiot, "Yardım sağlanmasına ve milyarlarca dolarlık borcun silinmesine yardım ettiler. Küresel yoksulluk meselesinin siyasi gündemde kalmasına katkı sağladılar. Dünyanın dört bir

köşesinde insanları seferber ettiler. Bunlar çarpıcı başarılar ve onları küçümsemek aptalca olur" derken öte yandan da, "Kalkınma politikalarından biraz olsun haberdar olup da maliye bakanlarının açıklamasını okuyan herkes, içerdiği koşulları görebilir; ekonomide liberalleştirme ve özelleştirme, en az silinen borçlar kadar ağır biçimde dayatılıyor. Fakat bu açıklama Bob Geldorf tarafından, 'dünyanın her köşesinde kampanya yürüten milyonlarca insan için bir zafer' olarak selamlandı ve Bono tarafından da 'mütevazı bir tarihsel an' diye nitelendi. Böylesi koşullarla verilen

zararı anlatmaya çalışan birçokları (bilhassa da tanıdığım Afrikalı kampanya üyeleri) gibi, ben de kendimi ihanete uğramış hissettim. Bono ve Geldorf işimizi daha da zorlaştırdı. "diyordu. Monbiot'un duruma dair teşhisiyse şöyleydi: "Görünen o ki, güçlü ile zayıf arasında bir konsensüse varılabileceğine; zengin ve yoksulun aynı kâğıda bakarak şarkı söyleyebileceği bir küresel koro kurabileceklerine inanıyorlar. Anlamadıkları şu: G-8 küresel hâkimiyetin araçlarını elinde tuttukça, ortak bir barış ve sevgi marşı ancak eski Coca-Cola reklamı kadar anlamlı olabilir "...



Kuzey Kasabası

Çatlamalar

Kuzey Kasabası Hollywood sinemasında nadir olan iki şeyi yapıyor. Birincisi işyerinde cinsel taciz konusunu işliyor ikincisi ise ana karakteri mavi yakalı bir kadın işçi. Film Amerika'da 1984'te Minnesota'daki bir maden şirketine karşı açılan cinsel taciz davasından esinlenerek yapılmış. Kazanılmış olan bu dava Amerika'da sınıf hareketi bakımından bir ilki teşkil ediyor.

Charlize Theron tarafından oynanan Josie Aimes davanın merkezindeki kadın madenci. Josie kendisini döven kocasından ayrıldıktan sonra ailesinin yaşadığı şehre döner ve madende kamyon sürücülüğü yapan eski arkadaşı Glory tarafından madene iş başvurusu yapmaya ikna edilir. Diğer işlerde çalışan kadınlardan altı kat daha fazla para kazanıyor olmaları bu işin tek cazip yanındır.

Fakat madende çalışmak bir kadın için hiç de kolay değildir. Erkeklerin ve toplumun genelinin tutumu durumu zorlaştırır. Zaten kıt ya da az sayıda olan işlerde kadınlar çalışmamalıdır. Erkek nüfusu içindeki işsizliğin nedenlerinden biri olarak görülürler. Josie, hayatı boyunca madende çalışmış babasının da kendisine karşı olduğunu görünce durumu herkesten daha iyi kavrar.



Tutumları değiştirmek gibi bir derdi yoktur Josie'nin. Tüm zorluklarına rağmen iş ve özellikle de aldığı maaş çeki Josie için özgürleştiricidir. Çocuklarına bakacak parası vardır ve Glory'ye ilk kez yaşadığını hissettiğini anlatır.

Özgürlük hissi uzun sürmez. Müdürleri yaptığı cinsiyetçi bir yorumun arkasından işyerinde bir numaralı kuralı ilan eder: kadınların esprili anlayışına sahip olmaları. Kadınlar bir grup maden işçisi tarafından cinsel olarak aşağılanırlar ve tacize uğrarlar. Buna verilecek cevapta mizah olamaz. Josie'nin patronu sigara paketini almaya çalışırken kadınlardan birinin göğsüne dokunur. Kadınların dolaplarının üzerine bok sürülür. Öğle yemeğinin konulduğu kutuların birinden penis çıkar. Her taraftan gelen bu baskılara karşı Josie idareye, sendikaya ve kendini dinleyen herkese içinde buldukları durumu anlatmaya başlar.

Gerçek Josie (asıl adı Lois Jenson) Eveleth Mines'a açtığı davayı kazanabilmek için 14 yıl sürecek bir mahkeme savaşı verdi. Yargı sistemi çözümün olduğu kadar sorunun da büyük bir parçası. Şirket tarafından davayı kazanmak için tutulan kadın avukat tüm dava boyunca kadınlara suçlayan argümanlarla saldırmıştır. Filmde ise Josie, ailesinden sakladığı okuldayken yaşamış olduğu bir tecavüz olayını itirafa zorlanır. Boşanmış, okuldayken cinsel tacize maruz kalmış ve bunu saklamış ve şimdi madende maruz kalınan taciz ve aşağılanmadan yakının bir kadın için durum hiç de kolay değildir.

Film eşitsizliğe ve cinsiyetçiliğe karşı savaşmak isteyen herkese bir öfke nöbetinden sonra umut vermektedir. Yirmi birinci yüzyılın ilk on yılında, yeraltında değil belki yeryüzünde, kask ve tulumlarla değil de pantolon ve ceketlerle çalışan kadınlar için taciz dünyanın diğer ucundaki bir kuzey kasabası kadar uzak değil. Josie'yi diğer kadınlardan ayıran şey duruma itiraz etmeden hiç bir şeyin değişmeyeceğini bilmesiydi. Kazanma umudu taşımaya da sürdürme gücü azaldığından işyan onun için kaçınılmaz oldu.

Cinsiyetçilik kafalarda yer kaplayan soyut bir düşünce dizgesinden oluşmuyor. Otobüste, evde, işyerinde, yolda, sendikada davranışa dönüşmüş halleriyle bize saldırıyor. Çok somut ve çok yakınımızda. O zaman tepkimiz de çok somut ve çok hızlı olmalı.

Küçük dört duvarların arasından çıkıp başka insanlarla büyük dört duvarlar arasına girdiğimiz zaman çatlayan şeylerin sesi kulağımızda çınlar hep. Ailedeki rolümüzdür çatlayan, bizden beklenendir çatlayan, gittiğimiz yerdeki statükodur çatlayan. Cinsiyetçi fikirlerdir çatlayan. Josie bu kırılmalardan bir hayat, bir tarih çıkardı. Madende üzerinden para kazanılan ama oraya ait olarak görülmemen bir nesne olmaktan, koşulları değiştirmek için mücadele eden bir özneye dönüştü.

Canan ŞAHİN

Filmin Adı: North Country (Kuzey Kasabası)
Yönetmen: Niki Caro, Yazar: Micheal Seitzman, Oyuncular: Brad Henke, Frances McDormand, Jeremy Renner, Sissy Spacek, Charlize Theron, Woody Harrelson, Sean Bean, Michelle Monaghan, Richard Jenkins



Orhan Pamuk

Neden Yaşar Kemal almadı?

Doğan TARKAN

Ben edebiyatçı değilim. Sadece çokca roman okurum. Bu nedenle Orhan Pamuk ya da bir başka yazarın edebiyat değerini tartışma hakkına sahip değilim. Herkes gibi kimi yazarları severim, kimilerini sevmem.

Ama Orhan Pamuk'un edebi değeri üzerine yapılan siyasi yorumlara ise fena halde sinirleniyorum. Kimileri bunca süre sustuktan sonra adamın beş para etmez bir edebiyatçı olduğunu söylüyor, kimileri neden Yaşar Kemal değil de Orhan Pamuk diye soruyor, kimileri ise uzun bir listeden sonra neden bunlar

değil de Orhan Pamuk diye soruyor.

Oysa hemen her sene bu soruları sormak mümkün. Dünyanın bu en prestijli edebiyat ödülünü her sene birileri alıyor ve birçok başka iyi, usta, ünlü yazar alamıyor. Ama bizim Orhan Pamuk eleştirmenlerimiz geçtiğimiz senelerde böyle tartışmalar yapmadılar.

Stockholm'e ödül töreni için giden gazeteciler kitapçıların önünde uzun kuyruklar olduğunu anlatıyorlar. Orhan Pamuk'un kitap imzalamaktan mürekkebinin bittiğini yazıyorlar. Ama bizim edebiyatçılar hala Orhan Pamuk'un edebi değerini tartışıyorlar.

Oysa sorun edebi değil politik. Eğer yurtsever veya vatansız, yani milliyetçiyse Orhan Pamuk'un ödül almasına karşı çıkarsın. Türklüğü, Türk milliyetçiliğini soldan veya sağdan savunuyorsan o vakit Orhan Pamuk'a karşı çıkmalısın.

Soldan gelen bir eleştiri ise "ödülü reddetmeliydi" biçiminde. Örnek olarak ise Sartre ve Marlon Brando gösteriliyor. Onlar kendilerine verilen ödülü reddederek politik bir tutum aldılar. Haksızlıklara karşı çıktıklarını açıklama fırsatı buldular. Haksızlıkları teşhir ettiler.

Orhan Pamuk ise ödülü reddettiği vakit tam da kendisine ağzlarından

salyalar akıtarak saldıran sağ-sol milliyetçilerin yanına düşer. "Aslında ben bu ödülü hakketmiyorum, bu ödül bana siyasi nedenlerle verildi ve bende bu nedenle reddediyorum" demiş olur.

İşte o vakit Orhan Pamuk değer kaybeder. Kendisini eleştiren milliyetçilerin yanına düşer.

Orhan Pamuk ödülü alırken politik davrandı ve politik bir teşhir yaptı.

Türkiye'de kitap fuarında bile öne çıkarılmayan Orhan Pamuk Türkiye dahil bütün dünyanın baş tacıdır ve bütün çirkin saldırılara rağmen öyle kalacaktır.

Edebi değerine ise milyonlar karar veriyor.

Nerden çıktı durduk yerde nükleer santral yapmak?



Uzun olur nükleer santralin gölgesi

Türkiye'de enerji açığı olduğu artık hepimizin malumu, bilmemek elde değil Enerji Bakanı Hilmi

Güler en son her eve bir bardak atık karşılığında güzel güzel nükleer santrallerimiz olacağından bahsediyordu. Hatta bu "güzel" nükleer santrallere o kadar ihtiyacımız var ki onlar olmazsa 2020 yılında Türkiye'de büyük bir enerji açığı olacak ve belki de bir enerji krizi yaşayacağız. Hatta ve hatta sayın bakan o kadar öngörü sahibi bir insan ki açığın kaç yılında tam olarak yaşanacağını bizlere önceden söylüyor. Ne enerji de ne kadar açık olacağından kimse size bahsetmedi mi, canım ona ne gerek var, işte Enerji Bakanlığında yetkililer iki-üç santrale ihtiyacımız var dediler ya... Tam sayıya ne gerek var?

Ayrıca santrallerin gücünden bahsetmemiş olmaları da önemli değil, biz iki-üç tane cikle bu sorunu aşabilecek bir ülkede yaşıyoruz.

Zaten bir nükleer santralci-ten ne zarar gelebilir ki? Alt tarafı Çernobil'deki gibi patlama olur... Patlasa da alt tarafı Çernobil'de yaşananlar yaşanır. Bir hatırlarsak; santralden kaynaklanan radyoaktif serpin-ti 160 bin kilometrekare toprağı kirletir, en az dokuz milyon insan etkilenir. Çernobil'de 400 bin kişi evlerini terk etmek zorunda kalmıştı (bizde de olur). Çocuklardaki tiroit kanseri 100 kattan fazla artmıştı (zaten Karadeniz'deki çocuklar da hala Çernobil'in etkileri yüzünden kanser olmuyorlar mı, bir tane de Sinop'a yapıyoruz yine onlar etkilenir), kazanın maliyeti 352 milyar dolar olarak hesaplan-



mıştı (AB'ye girersek onlar masrafları karşılar)...

İyi de niye madem bu güzel nükleer santralci-leri istemiyorsunuz?

Gelin bu saçmalıklara bir son verelim; nükleer atıklar yılda her eve bir bardak kadar düşüyor diye arka bahçemizde plütonyum yetiştirmeyelim. Nükleer enerji ömrü yüz binlerce yıl olan çözümsüz ve ölümcül radyoaktif atık üretir. 50 yıllık nükleer enerji deneyi bu soruna çözüm getirememiştir. Ayrıca dünyanın

hiçbir ülkesi halen nükleer atıklara çözüm bulamamışken, biz bu atıkları evimize kabul etmeyelim.

Nükleer santral yapımı çok uzundur ve getirisi çok sınırlıdır. Bütün yasal onaylardan geçmiş bile olsa, bir nükleer santralin yapımı ilk elektriği üretilene kadar en az 10 yıl sürer. Bugün nükleer enerjinin dünya birincil enerji üretimi içindeki payı sadece %5'tir (Toplam elektrik üretimindeki payı ise % 16).

Nükleer enerji çok pahalıdır. Şüphesiz nükleer elektriğin gerçek maliyeti tesis söküm ve

radyoaktif atık maliyetleri hariç tutulsa dahi, rüzgâr gücünden de, biyogazdan da, bazı güneş enerji teknolojilerinden ve jeotermal enerjiden de daha pahalıdır

Nükleer santraller iklim değişikliğine çözüm değildir. Nükleer enerji santralinin yapımı süresince santral inşaatı ve santralin işlemesi süresince uranyum madenciliği ile nükleer santraller aslında iklimin dostu değil, düşmanıdır.

Öyleyse niye diğer ülkeler de durmaksızın nükleer santral yapıyorlar?

Aslında nükleer santrallerin yapımı çoğu ülkede durduğu için nükleer santral lobileri hızla yeni pazarlara açılmaya çalışıyorlar. Örneğin; İtalya, Çernobil faciasından sonra tüm reaktörlerini 1987'deki ulusal bir referandumla kapattı. İspanya'da da şu ana kadar 3 reaktör kapatıldı ve İspanya hızla barışçıl bir enerji olan rüzgâra yöneliyor.

ABD ve Kanada, 1978'den bu yana yeni sipariş vermedi. Avustralya, Küba, Meksika, Portekiz, Yunanistan, İskoçya, Hollanda, İsviçre, Norveç, Endonezya, Vietnam, Tayland ve daha pek çok ülke nükleer planlarını terk etti.

Öyleyse siz ne istiyorsunuz?

Hiç kimsenin çözüm olarak görmediği bir felaketin ilk adımı olabilecek nükleeri bizde istemiyoruz ve yerine bağıra çağıra rüzgârı, güneşi istiyoruz. Biz temiz olanı, ucuz olanı, doğayla dost yollarıyla pazarlananları değil doğanın kendisinden geleni; rüzgârı, güneşi istiyoruz.

Yapabiliriz, yapalım!

Bir arkadaşım, Küresel BAK'ın düzenlediği savaş karşıtı bir belgesel gösteriminde, kucağındaki ölmüş çocuğuna sarılan ve gözleri yaşlı bir babayı gördüğünde "biz bu işgali durdurabiliriz diyoruz. Bu adını bilmediğimiz adamın gözündeki yaşları görünce insan bunun olasılıktan, ihtimalden fazlası olduğunu görüyor. Bunu gerçekleştirmemiz gerek." demişti.

Geçen hafta, LÖSEV'in (Lösemili Çocuklar Vakfı) broşürü sayesinde, lösemili çocuklar üzerine birkaç çok basit gerçeği öğrenme fırsatı buldum.

Lösemi tedavi edilebilen bir hastalık. Üstelik özellikle çocuklarda başarı şansı çok yüksek. Ancak, tedavisi 3 yıl kadar sürüyor ve tedavi maliyetleri 150-200 bin YTL'yi de aşıyor. Hastaların %87'si yoksul, %11'inin hiçbir geliri yok. Kimi hastaların, hastaneye gidecek yol parası dahi yok. Kemik iliği nakli de tedavi sürecinin kimi zaman bir parçası. Ancak, hastanelerde kemik iliği nakli için 3-3.5 yıl sonrasına randevu veriliyor. Üstelik ne yazık ki, özellikle çocuklar söz konusu olduğunda ayrı bir ilgi ve psikolojik destek gerekirken; lösemili çocukların odalarına televizyon konulmasına bile "tasarruf" gerekçesi ile karşı çıkılıyor. Yirmi hastayla bir hemşire ilgileniyor.

Genel sağlık sigortası (GSS) ile bu durum bile ortadan kalkacak. Lösemi hastası olan çocukların aileleri, sadece çocuklarının hasta olması değil, sigorta paketlerinin lösemiye karşılayıp karşılamayacağı, ilacın ne kadarının sigorta kapsamında olduğu kaygıları da yaşayacaklar. Sağlık kurumlarının özel mülkiyetine sahip olanlar ceplerini dolduracak. Biz mülksüzler ise Erdoğan'dan "çocuğunu da al git" azarları işiteceğiz.

Şimdi, sadece lösemili çocukları bile düşününce, aklıma arkadaşımın o sözleri geliyor. "Biz GSS'yi durdurabiliriz. Bu bir olasılıktan fazlası. Bunu gerçekleştirmemiz gerek."

Ersin TEK